

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Bartholomaei Latomi Adversvs Martinvm Bvcerum, de
controuersijs quibusdam ad religionem pertinentibus,
altera plenaq[ue] Defensio**

Latomus, Bartholomaeus

Coloniæ

VD16 ZV 16550

De Avthoritate Ecclesiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36746

DE COELIBATV SACERDOTVM.

immemsum perduxisset, si te sequi perrexissem, sed
vt se obtulit quodque, & ad refellendum opportu-
num visum fuit. In quo tamen illud semel in to-
tam causam professus sum, nullius me ordinis li-
centiam, vllorumue hominum genus in hac defen-
sione mea tueri velle, sed respondere duntaxat scri-
pto tuo, quod tu ita intentasti mihi, vt non solum
reprehenderis sententiam meam flagitatam abs-
te, nulloque odio tui ad te scriptam, sed accusaris
etiam grauitur eandem tanquam impiam, gratiae-
q; & voluntati hominum deditam, me autem ip-
sum ita tractaueris, vt contemnendum obiurgan-
dumq; aduersarium potius, quam reuincendum
tibi proposuisse videaris.

DE AVTHORI- TATE ECCLESIAE.

ENIO igitur ad quartum &
vltimum caput epistolae meae,
quod de authoritate ecclesiae pri-
oribus tribus addideram, in quo
tu oppugnando cum maximam
partem libri tui consumpseris,
non videtur ad singula mihi, sed ad capita duntaxat
respon-

DE AVTHORITATE ECCLESIAE.

respondendum esse, contrahendamque orationem,
quæ in immensum abitura esset, si te sequi potius
quam brevitatis rationem habere velim.

Ac primum quidem illud dissimulandum non
est, te sub vnius scripturæ umbra x̄sari, & in hac
sola tanquam in cardine quodam omnem vim di
spurationis tuæ constituere, qua dissentis a vera
catholicæ ecclesiæ, non ad confirmationem veri
tatis, sicut res ipsa ostendit, sed ad perfugium erro
ris, cui honestius patrociniū magisque populare
inueniri non potuit. Hanc enim sonas omnibus in
locis, & in omni certamine obijcis: per hanc qua
cunque parte premi te sentis, ita elaberis, ut apud tui
studiosos victor magis in omni congressione quā
victus abire videaris. Verum hac arte versutiaque
tua minime fallis eos, qui & ipsi legunt scriptu
ras, nec legunt tantum, sed etiam vim voluntatēque
earum scrutantur, non ex literis sophisticis, quas
tu calumniaris, sed ex diuinis ipsis orthodoxorumque
patrum libris: qui cum videt te iactare verba scri
pturarum, sed a sensu earundem veroque intellectu
abhorre, quam putas opinionem concipiunt de
te: quanto cum dolore apologias tuas? quanta cum
offensione nomen doctrinamque tuam repudiant?
Scripturarum auctoritatem, ne quid erres, nos
quoque amplectimur, eique primas tribuimus in hac

Bucceri
dimicas
tio tota
sub vni
bra scri
pturæ
statuit.

V iij causa,

causa, ecclesiae secundas, sed nusquam seiunctas a primis: patribus tertias ita adiungimus, ut non discedere a prioribus, sed ad nutum voluntatemque earum apparere velimus. Tu vero qui omnia ad solam scripturam reuocas, qui neque interpretationis lumen, neque tradendi partes extra vocem complexumque eius recipis, quam auctoritatem obsecro, aut quem omnino locum ei ad ecclesiae utilitatem relinquere potes? Primum enim nihil fere sine scriptura, & quidem expressa, recipis, quod quis statui de religione aut iudicari velit. Deinde si quid expressum in ea, aut omnino comprehensum non est, ita ut vel opera interpretationis, vel traditionis officio indigeat, in eo quoque expressam scripturam flagitas, aut quod proponitur, accepturum te esse negas. Scilicet, ut cum illud exigis, quod non facile in multis, in omnibus nullo modo praestari potest, aut concedendum sit tibi, quod postulas, aut in certamen tecum minime veniendum. Quid enim aliud agis, dum & sensum cuiuslibet scripturae arbitrio tuo accipis vel repudias, & interpretationem eiusdem non tam ex voluntate spiritus, quam ex voce ipsa metiris? Itaque disputationem omnem ad hunc exitum comparasse videris, ut cum vrgeris maxime, tum eludere aduersarium, & quacunque parte velis,

intactus elabi possis. Nihil hic mentior Buccere,
 hæc ita esse nemo ignorat, nisi qui scripta tua non
 legit. Dico in omni doctrina tua te sub vnus scri-
 pturæ umbra versari, nomen verbi diuini præ-
 tendere, sub hoc latere te, hic omnia perfugia, o-
 mnes erroris latebras constituere. Quod cum ita
 sit, vides quid res tua postulet, remouere conaris
 lumina veritatis, diemque a penetralibus tuis ex-
 cludere. Itaque ecclesiæ sanctorumque patrum au-
 thoritatem oppugnas, qua sublata, neque intelli-
 gi vere, quæ in diuinis libris scripta sunt, neque con-
 tra insidias defendi vlllo modo posse confidis.
 Quid enim aliud operatur illa tua tam longa ser-
 mocinatio de ecclesia, de patribus, de vera autho-
 ritate prælatorum ac potestate? quæ certe huc per-
 tinet, vt mihi persuadere coneris, nullam hodie, Pag. 148
 neque statuendi de religione, neque de ecclesiasticis
 causis iudicandi authoritatem veram esse in ec-
 clesia, quam tu pontificiam siue Romanam appel-
 las, sed hæc omnia ex scripturis ipsis petenda esse:
 quæ quidem nullam obscuritatem habeant in ijs, Pag. 149
 quæ ad salutem sint necessaria, sed intelligantur ab & sequē
 omnibus, etiam rudibus atque indoctis, nec vllam tibus.
 de se dubitationē relinquant. In cæteris aut vt ple-
 raque obscura sint, nec tam diserte explicata, intelli-
 gi tamen ea ac iudicari ex collatione scripturarum, & ex
 lumi-

DE AVTHORITATE

luminationis: in quibus illud omnino seruandum esse præcipis, ne a scripturæ sensu atq; a regula fidei vsquam recedamus. Agnoscis, opinor, non verba quidem ipsa, quibus in hac sententia exequenda plurimis vteris, sed summam fere eorum, quæ de ecclesia eiusdemq; authoritate contra me differuisti. In quibus equidem non omnibus atque dissentio, sed pleraq; ita vera sunt, vt melius ab alio dici non potuissent. qualia sunt, quæ de ^{scripturæ} membrorum atq; vnitæ ecclesiæ, de ordine ministerij, de disciplina, de scripturæ authoritate loqueris, nempe a scripturæ sensu & a regula fidei recedendum non esse. in quo sane, & si qua alia sunt eiusdem generis, ita mihi tecum conuenit, vt in eisdem firmamentum defensionis meæ constituam. Quæ vero reliqua sunt, quæque tu ex illis efficere conaris, de his mihi tecum controuersia est, nimirum de interpretandis iudicandisque scripturis, deq; authoritate ac potestate ministrorum ecclesiæ, penes quos tu hodie nullam neq; tradendi neque iudicandi plenam authoritatem esse contendis, sed omnia ad solam scripturam reuocas, quam detracto sane interpretationis officio, non obscuram incertamq; relinquere non potes.

Vbi fit
contro-
uersia,

Proposi-
tio, in
quâ cas-

Omnis igitur tua aduersum me in duabus rebus versatur oratio, in verbo, quod scripturis continetur

tinetur, & in ecclesiastica potestatis officio. De
 verbo hæc fere sunt capita assertionis tuæ, Nihil
 de religione nisi ex scriptura certa statuendum es-
 se. Scripturam in rebus ad salutem necessarijs pla-
 nam expositamq; omnibus esse. Quemuis suo in
 eisdem iudicio relinqui oportere. De ministris au-
 tem, Nullos esse veros ministros ecclesiæ, nisi qui
 verum purumq; verbum domini sequantur: cæ-
 teros nullum ius, nullamq; auctoritatem habere,
 nec audiendos esse. Nullum episcopum recte ha-
 bere potestatem in alios episcopos, siue plures, si-
 ue vniuersos: sed omnes pares esse. Permagnam
 esse conciliorum auctoritatem, quibus tamen ali-
 ter credendum obtemperandumq; nō esse, quam
 si placita decretaq; eorum consentiant cum vero
 intellectu scripturæ. Hæc quasi firmamenta oppo-
 suisti epistolæ meæ, in qua ego ecclesiæ sanctorumq;
 patrum auctoritatem, & in his primatum cathe-
 dræ Romanæ ita defendi, vt censuerim decreta
 conciliorum vniuersalium apud omnes rata esse
 oportere: primam inter episcopos auctoritatem
 esse Romani pontificis, cui cæteros secundum dis-
 ciplinam dicto audientes esse conueniat, nimirum
 ad conseruationem vnitatis ecclesiasticæ, & ad pa-
 cem in eadem tranquillitatemq; retinendam. Hu-
 ius sententiæ Buccere me adeo nō poenitet, vt spe-

X rem

pita ad-
 uersarij
 digerun-
 tur.
 Buccæ.
 pag. 144
 pag. 141
 pag. 199
 & 201.
 in fine.
 pag. 135
 in fine.
 pag. 171
 cum se-
 quent.
 itē pag.
 157.
 pag. 150
 cum se-
 quent.

DE AVTHORITATE

rem me facillime, & confutaturum esse tua, quæ tu multis verborum ambagibus differuisti contra me, & mea liquidissimis non rationibus modo, sed etiam testimonijs confirmaturum.

In quo sane illud prætereundum non est, verissimum esse, quod dixi, omnem rationem te ac spem victoriæ sub vnius scripturæ vmbra constituere. Dum enim ad sententiâ illius reuocas omnia, exponendæq; eiusdem ac dijudicandæ auctoritatem nullam, cui cōtradici non possit, relinquis, quid aliud agis obsecro, quam quod rē ita, vt dixi, comparas, vt omnē sensum scripturæ modereris arbitrio tuo, inq; manu ac potestate tua omnē interpretandi tradēdique auctoritatē habere coneris? Nihil præter scripturam certam statuēdum esse ais. Quasi vero interpretatione sublata, vlla certa satis esse, aut si sit, nō etiam incerta per te fieri possit. Itaq; nihil, ne vtile quidem ac necessarium, statuēdum erit, nisi tibi placuerit. Sed plana sunt, inquis; omnia ad salutem necessaria. Hoc vero caput est erroris, ex quo ducuntur cætera: quod quidē cuiusmodi sit, mox planum fiet, nec verbis tātum, sed etiam rebus clarissimis ante oculos statuetur. Illud autē quale sit, vel tu ipse considera, Suo quēq; iudicio relinqui oportere. Quæ turba deum immortalem futura est; imo quæ impietas ac scelera, si hoc ipsum recipia-

Brevis
& prolu-
soria re-
prehensio.

cipiatur: Itaq; recte adiungis, solam scripturam se-
 quendam esse, nec audiendos, qui id non faciant;
 nec alium alio maiorem in potestate ecclesiastica,
 sed omnes episcopos pares esse. Ne quis scilicet oc-
 currat grassanti insaniae, nullaque potestas sit, quae
 praelatos consentientes haereticis, aut etiam defen-
 dentes coercere possit. Quod sequitur autem, non
 absurdum modo, sed etiam inconsistens esse, quis
 non videt? quo ita abs te statuitur autoritas in ec-
 clesia, ut eo ipso verissime tollatur. Vis enim non
 aliter valere illam, vndeuncq; in terris profectam,
 quam si cum vero puroq; verbo scripturae con-
 sentiat. At hoc ipsum ut certum habeatur, non ni-
 si auctoritate praestandum est, dum quaestio sci-
 licet, consentiat nec ne, a quouis etiam impuro mo-
 ueri possit. Quae igitur aut qualis erit auctori-
 tas, etiam si summam esse statueris, in quam inquis-
 ri ab improbissimo quoque, decretoque eius scri-
 ptura qualitercuq; exposita opponi poterit. Quae
 cum ita sint, non subsistunt haec firmamenta tua Buc-
 cere, quae statuis contra me, nec admitti debent in
 disputationem ullam, cum rem minime expediunt,
 sed ducant in orbem, inuoluantq; orationem potius,
 quam exitum quaestioni vllum inueniant. Verum
 ne queri possis, seuerius a me tecum summoque

Vitiū di-
 sputatio-
 nis Buc-
 ceranae.

X ij iure

DE AVTHORITATE

iure actum esse, nec tam fugisse me vitium disputa-
tionis tuę, quam certamē detrectasse, remittam hoc
tibi, atq; etiam largiar ad commoditatē tuam, cau-
saq; ipsa fretus experiar, ecquid possim quæ a me
dicta propositaq; sunt, non verbis tantum proba-
re, sed rebus etiam clarissimis in conspectu atq; in
oculis omnium constituere.

**Proposi-
tio tri-
partita,** Primum igitur de scriptura, qualis sit, dicam, in
qua tu constituis fundamentum assertionis tuæ,
Deinde de officio ac potestate ministrorum eccle-
siæ. Tertio de authoritate ipsa, quæ, & ubi, & quan-
ta penes quę sit. In quibus interim persequar at-
q; refellam ea, quæ abs te posita paulo ante a me
commemorata sunt, non eodem quidem ordine,
sed ut aptum vnumquodq; mihi opportunumq;
**De scri-
ptura,** suo loco visum erit. Nego igitur Buccere, tantam
esse perspicuitatem scripturæ, quantam tu ei tribu-
is: nego tam late patere eandem, ut voce sua com-
prehendat, eloquaturq; omnia, quæ vel in hanc vsq;
diem necessaria fuere in ecclesia, vel in posterū
futura sunt, nō ad excolendam modo disciplinam
ecclesiasticam, quæ quotidie instauranda est, sed ad
pietatem etiam religionemq; ipsam, tum vero ma-
xime ad vnitatem ecclesiæ, extra quam nihil saluū
esse potest, conseruandam. Quid vis amplius? ne-
go vera esse hæc, in quibus tu caput constituis do-
ctrinæ

strinae tuae, caput ipsum, inquam, ex quo ducuntur
 omnia, cuiusque ad originem cuncta a te in hac que-
 stione referuntur. Ais omnia, quae ad salutem sint
 cognitu necessaria, abunde copioseque tradita esse
 diuinis scripturis, ais easdem scripturas planas a-
 pertasque esse omnibus, ita ut intellectus earum ne-
 minem fallere possit. Ex quo illud per te continuo
 efficitur, suo quaque iudicio in eisdem relinqui o-
 portere. Quod si verum est, iacet autoritas eccle-
 siae, neque ab illa aut traditio praeceptorum, aut scri-
 pturarum interpretatio petenda erit, sed quod vo-
 let quisque, hoc discet ex sacris literis, quas sine do-
 ctore intelliget, quodque visum erit ipsi, non quod
 docebit ecclesia, sine omni dubitatione atque pericu-
 lo verum esse iudicabit. Verissima erit igitur Buce-
 re causa tua, vicisti que aduersarios, neque vlla autho-
 ritas siue potestas opponi tibi poterit, quo minus
 rata sint omnia, quae hactenus tradidisti populo,
 quaque te ipso interprete ex scripturis varie & in-
 constanter docuisti. Sed quis non videt ex falsissi-
 mo principio duci haec omnia? falsamque esse hypo-
 thesin hanc de perspicuitate ac latitudine scriptu-
 ra, in qua omnis doctrina tua statuitur, nec falsam
 modo, sed etiam contrariam susceptae disputatio-
 ni, ac per seipsam inconsistentem. Etenim dum sta-
 tuis plana certa que esse omnia, quae quis de rebus ad

Inconfi-
 stentia ra-
 tionis
 Buccera
 na.

X iij fa

DE AVTHORITATE

salutem necessarijs e scripturis iudicaverit, cumq
 multa sint eiusdem gn̄is in hac ipsa quæstione no
 stra, de quibus aliud ego, aliud tu, in contrarias par
 tes ex eisdē scripturis statuimus, quō vera erit tua
 hypothesis, quæ cōtrarias sentēcias simul veras effi
 cit: aut si veræ illæ nō sunt, quō certa sunt in scrip
 turis oīa, quæcūq; ad salutē ais cognitu esse necessa
 ria: Sin aut sunt certa, vt asseris, quō litem hāc non
 dirimunt: præsertim cum suo quisq; iudicio relin
 quēdus sit: qđ tñ ipsum si veræ est, cur tu non relin
 quis me meo iudicio: cur me oppugnas in hac cau
 sa: cur non assentiris mihi tua lege citanti scriptu
 ras: si quidē certa sunt oībus omnia. cur me, inquā,
 iure abs te posito vti non sinis: Nisi vero euchar
 istie dispensatio ad salutem fidelium non est cogni
 tu necessaria, neq; observatio disciplinæ ecclesiasti
 cæ, quam qui abiicit, infelix est, vt inquit scriptu
 ra, neq; in vnitate corporis Christi manere potest.
 Nego om̄ia Buccere tradita esse canonicis scri
 pturis, quæ non dico seruiunt disciplinæ ecclesi
 asticæ, sed ad instaurationem eiusdem, ac proin
 de ad vniuersæ ecclesiæ salutem cognitu sunt neces
 saria: nego omnia, quæ tradita in eisdem legimus,
 ita expressa esse verbis, vt aut plana aperta q; intel
 lectu sint omnibus, aut in eandem apud omnes sen
 tentiam conueniant. Possum ne te aliquando pro
 tra

Proposi
 tiōis in
 staura
 tio.

trahere ex his latebris, erroremque istum, in quo caput est omnis persuasionis tuæ, in luce atque in conspectu ipso veritatis defigere? Duo sunt, quæ propositione ista complexus sum. Vnum, non omnia tradita esse scripturis diuinis. Alterum, ea quæ tradita sint, neque plana apertaque esse omnibus, neque in eandem sententiam apud omnes confessa esse. Primum tu ipse mihi confessione tua testatum facis Buccere, dum in libro tuò de traditionibus ecclesiasticis ita scribis, Non omnia tradita esse scripturis, sed quædam absque scripto ab apostolis patribusque accepta esse. Cuius generis sunt baptismus infantium, inque, observatio diei dominici, item quod cœna domini a ieiuniis celebretur & percipiatur, & alia pleraque huiusmodi. Item canones plerique omnes, inquis, de disciplina Cleri & reliquæ ecclesiæ. Quam sane confessionem accipio abs te hoc in loco, nec non exemplorum genus agnosco, quibus plura tamen & addi posse nunc, & in futurum addenda esse, nemo, ut opinor, negabit. Quanquam non omnibus ista ad salutem cognitu necessaria esse fateor. Veruntamen quā vim habeant in toto corpore ecclesiastico, quāque referat prælatos ecclesiæ in quibus plurimis eorum ita eruditos esse, ut neque ignorent ea, cum sint ad salutem multorum totiusque ecclesiæ unitatem necessaria, neque non eadem illa consentiente in unum

Buccer.
pag. 145

DE AVTHORITATE

uerum religione obseruent, mox ita planum faciam, vt nihil obscurum in hac disputatione relictum esse videatur.

Nunc illud restat, vt altero per te confesso, non omnia scilicet scripturis tradita esse, alterum ego ostendam, non tam perspicuam, tamque in idem confessam esse apud omnes scripturam, etiam in his, quæ cognitu ad salutem necessaria sint, vt nullus egeat interpretationis officio, nullumque extra se iudicem requirat. In quo sane illud occurrit, quod abs te positum, cuiusmodi sit, hoc loco pariter exequendum est. Duo scilicet genera rerum scripturis contineri. Vnum ad salutem necessarium, sine quo, vt te sentire arbitror, salus nulli contingere potest, vt quæ symbolo fidei, & præceptis decalogi contenta sunt. Hoc cum omnibus cognitu quoque necessarium esse velis, confirmas in omnibus scripturis ita clarum conspicuumque esse, vt nullius doctoris indigeat, sed nuda expositione intelligatur si demque faciat. Hæc necesse est, inquis, cognosci a piis omnibus, nec possunt communis naturæ intelligentia percipi. Proinde sunt in scripturis ubique diffuse, adeo perspicue & abunde proposita, exposita, inculcata, vt ad intelligenda ea sola euangelistarum narratio, aut assidua sacrorum librorum lectio satisfaciatur, animo nimirum illustrato lumine fidei,

Duo genera rerum in scripturis.

Pag. 141

ECCLESIAE.

dei, sine quo nihil veræ religionis solide cognosci potest. Quæ autem sint illa, proximo ante loco his verbis ostendis, Nos peccato cum nasci tum esse, quandiu hic viuimus, obnoxios, nec nisi per Christum liberari ab eo posse, & Christo non nisi fide euangelij recte coniungi. fide autem hac ita ipsi nos inferi, vt nos viuamus in ipso, & viuat ipse in nobis, bonaq; omnia suo operet spiritui, in primis solidam perceptæ salutis confessionem, veram cum sanctis omnibus coniunctionem, inde ardens in sacris religionis exercitijs, quæcūq; ipse instituit, studium, mox sedula earum rerum cura, quæcunque proximis vel per se bono sunt, vel ad id conferunt, vt comoda illorū in omnibus efficiamus. Quæ quidem tribus verbis dici poterant, symbolo fidei, præceptis decalogi, & sacramentis ecclesiæ, quod his tribus summa religionis nostræ contineatur. Alterum genus eorum esse sentis, quæ vt ad pietatem vel disciplinam conferant, non sint tamen ad salutem cognitu necessaria, nec proinde tam copiose, inquis, ac diserte explicata sacris literis, sed generatim fere tradita, ac vulgo etiam fere ignorata, proposita autem cognitæq; ijs, qui exercitati in scripturis naturali prudentia polleant, quorum solertia pleraq; etiam sine propria expressaq; scriptura iudicari ac statui possint. Cuius generis sunt tem-

Y pora,

Pag. 14.

DE AVTHORITATE

Pag. 142 pora, inquis, deputāda prædicationi verbi, sacra-
 mentorū dispensationi, publicis ieiunijs, precibus,
 oblationibus, ac rebus similibus. item baptisma in-
 fantiū, & observatio illa, ne rebaptizarentur, qui ab
 hæreticis baptizati sint. item quæ Pauli tempore
 statuta fuerunt, viros scilicet orare in ecclesia aper-
 tis, mulieres tectis capitibus, se inuicem ad sacrā do-
 mini cenam expectare, & vnam simul omnes cele-
 brare, dono linguarum in ecclesia sine interpretati-
 one non uti, vices in prophetādo observare, pro-
 phetias sedentibus iudicandas offerre, mulieres in
 ecclesia tacere. His duobus generibus Buccere ete-
 si non nego contineri omnem, siue in scripto, siue
 extra scriptum, ecclesiasticæ doctrinæ materi-
 am, tamen non possum assentiri tibi, ita eandem
 planam obscuramue esse, quemadmodum tu hac
 distinctione tua persuadere conaris. Etenim ut
 nota sint omnibus etiam simplicibus atque do-
 ctis, qui rudimenta modo doctrinæ euangelicæ
 perceperunt, quæ symbolo fidei præceptisque
 decalogi per summa capita comprehensa sunt,
 quæque omnibus non cognitu modo, sed etiam
 seruatu ad salutem sunt necessaria: tamen cum hæc
 ipsa descendunt in circumstantias, & alias quæstio-
 nes efficiunt, aut cum figuris verborum in oratio-
 ne sacræ scripturæ teguntur, qui poterit fieri obse-
 cro,

cro, vt intelligantur a quouis etiam imperito: nec
magistrum intelligentiæ doctoremq; requirant.
Omitto sacramenta ecclesiæ, quæ & ipsa ad fidem
salutemq; pertinent: quorum vt numerus refera-
tur a pueris, qui catechismum discunt in ecclesia,
idcirco ne mysteria ipsa, vimq; eorum ac potesta-
tem non pueri dico, sed adulti, imo docti etiam eru-
ditiq; omnes percipere ex nudis scripturis, vereq;
& catholice de eisdē iudicare posse existimas? At
nō est necesse, inq; sed satis habent simplices nosse
& credere ea, quæ oratione dominica, & symbo-
lo fidei, & præceptis decalogi continentur, cætera
permittunt ecclesiæ, cui obediunt omnes, & cuius
virtute ac meritis defectus imbecillium membro-
rum sarcit. Recte ais. & hoc ipsum expectabā, vt
tu ipse, sed vna cū Augustino diceret potius, quā
ego pronunciarem. Ecclesia est enim, quæ salutem
oīm continet, extra cuius vnitatem atq; cōplexum
nemo saluus fieri potest. Vnde igit magis necessari-
um ad salutem esse putas? qd ad singulos? an qd ad
vniuersos p̄tinet? hoc est, ad totius ecclesiæ vnita-
tem, quæ in cōmunionē fidelium, in cōsensione do-
ctrinæ, & in vinculo pacis sita est, quam qui relinqt,
in fœlix, qui violat, impius & Christi hostis merito
iudicat. Negari certe non potest, quin totius eccle-
siæ, atque adeo vniuersorum, multo plus intersit,

Vniuers
forū sa-
lus in
tra vni-
tate po-
sita, cui-
us ratio
maior
quā sin-
gulorū
haberi
debet.

Y ij quam

DE AVTHORITATE

quam singulorum, nec nisi vniuersitate salua singu-
los saluos existere, multis autem ex vniuersitate pe-
reuntibus, illam tamen ad spem reliquorum neces-
sario retinendam esse. Quid igitur aliud efficit tua
illa, quam ante posui, distinctio? nisi vt quemadmo-
dum ea, quæ ad singulorum salutem pertinent, o-
mnibus cognitu necessaria sunt, ita fatearis neces-
se est, ea, quæ ad salutem vniuersorum, hoc est, ad
vnitatem totius ecclesiæ, qua omnium salus conti-
netur, apta sunt, si non omnibus, certe ijs, qui præ-
sunt ecclesiæ, non tenenda modo necessario, sed et
am exquirenda diligenter, omniq; cura ac studio,
vt quam verissima certissimaq; habeantur, prou-
denda esse. Quod si queris ex me, quænam sint ista.
Respōdeo sine hæsitatione, omnia quæ ad discipli-
nam ecclesiasticam, & ad veritatem doctrinæ, per
quæ vnitas retinetur, pertinent: omnia, inquam,
quæ non modo in symbolo fidei, & in decalogo
præceptorum continentur, quorum alterum quæ-
si regula quædam fidei est, in altero officia Christi-
ani hominis per capita proponuntur: sed illa etiam
oïa, quæ ex his summis generibus per circumstan-
tias (vt dixi) in varias infinitasq; species quæstio-
num descendunt, quæ propter difficultatem non
solum non intelliguntur statim ab omnibus, eti-
am literatis, sed exercent hodie & quondam exer-
cuer-

ECCLESIAE.

erunt doctissimos quosq; studiosissimosq; ho-
mines, quorum industria in hoc semper elabora-
uit, vt quæ vera piq; esse iudicarent ex scriptura-
rum fontibus, ea fidelibus commendarent, vnita-
temq; consensus catholici omni studio atq; cona-
tu contra hæreticos defenderent. Falsa est igitur
Buccere tua sententia, qua scribis omnia ad salu-
tem cognitu necessaria, & tradita esse diuinis lite-
ris, & ita abunde copioseq; tradita, vt nihil deside-
rari in eis, cognitionem eorundem ita expositam
apertamq; esse omnibus, vt ne simplices quidem
in ea falli possint. In quo quidem si de ijs capitibus,
quæ ad singulorum salutem pertinent, loqueris,
habet veritatem in multis oratio tua: sin de salute
vniuersorum, deque his rebus, quarum dissensio
perturbare ecclesiam, nosq; ab vnitate eiusdem a-
uellere potest, vides quantū aberres a vero, quan-
tumque te fallat tua opinio. Nego enim omnia ex
scripturis certa inq; eandem sententiam confessa
esse, quæ non solum ad disciplinam cultumq; &
mores ecclesiæ, sed etiam quæ ad symbolum fidei,
ad præcepta decalogi & ad sacramentorum myste-
ria pertinent, quorum pleraq; tanta dissensione ia-
ctata fuerunt, hodieq; iactantur in ecclesia, vt gra-
uissimas seditiones perditissimasq; hæreses excita-
uerint. Nisi forte ante mille & ducentos annos ob-

Y iij scura

DE AVTHORITATE

Ariana
hæresis.

secura facilisque contentio totum nomen Christi
anū de æqualitate personarum in diuinis exercuit
dum catholici pugnabant contra Arianos, scrip-
pturasque pro se magna vi vtraque pars allega-
bat, quarum sententia si tam clara perspicuaque
fuiſſet, vt intelligi ab omnibus, causaque illa tam
difficilis de sacrosancta & ineffabili trinitate iudi-
cari ac decidi, non dico a rudibus, sed a doctis eti-
am scripturarumq; peritis tam facile poruisset, nō
fessellisset populum cum tot tātiscq; viris Arius, nō
causam illam tanto tempore vnus presbyter cōtra
totius occidentis ecclesias sustinuisset. At non erat
res ad salutē necessaria, inq; Imo prima in regula
fidei, tantiq; momēti inter cæteras, vt per eam capi-
ta ipsa connectant. At non singulis noscenda. Imo
credēda etiam, si ecclesiæ credimus, quæ psalmum
etiā hoc iubentem in vsum recepit. Sed negas exa-
ctam notitiam requiri ab omnibus. Neq; ego exi-
go ab oībus, sed ab ijs duntaxat, qui docere debent
ecclesiam, pietatemq; tueri contra falsam religio-
nem, fidem contra hæresim, in quo quidem nume-
ro sunt ante omnes prælati ecclesiæ, qui cum voca-
ti sint ad eas partes, vt pro salute oīm quasi in spe-
cula quadam excubent, qui possunt obsecro sine
spectata cognitione veritatis certa q; fide, aut satis-
facere officio suo, aut ecclesiæ vnitatem, quam præ-
stare

ECCLESIAE.

stare tenentur, contra insidias erroris atq; impietatis vlla ratione defendere? Dixi de sacrosancta trinitate. Quid de ortu ac natiuitate Christi? de carne ac patibilitate eiusdem, de resurrectione, de spūs sancti processione, de operatione eiusdem in nobis, de gratia & libero arbitrio commemorem? quorum exacta cognitio etsi ad salutem omnibus necessaria non est, obscurata tamen ab hæreticis, qui fidei veritatem adulterare conati sunt, quantas turbas excitauerunt? quam multos præcipites dede-
runt in ecclesia, vnitatemq; ipsam, extra quam salus nulla esse potest, dissiderunt? Etenim Valentinus, Marcion, Montanus, Manichæus, Donatus, Pelagius, aliæq; pestes Christiani noīs, cū freti scripturis ipsis, quas tu claras apertasq; esse cōtendis, ingentem caliginem offudissent vritati euāgelicæ, quantā labem puras sparsisse in vniuersam ecclesiā? quāto detrimento integritatem gregis dominici cum infinitorum pernicie affecisse? Vtrū igitur tot tantosq; hostes planis apertisq; scripturis, quibus & ipsi utebantur, delectos fuisse existimas? an iudicio potius atq; interpretatione veritatis? qua contra illos pugnandum fuisse nō ratio tm̄, sed etiā necessitas ipsa conuincit. Quid de sacramentis loquar? quorū veritas etsi verbis euangelicis dilucide expressa est, quantis tamen dissensionibus ex-

ercu-

DE AVTHORITATE

Exem-
plū aper-
tæ scrip-
turæ, &
tamē cō-
trouer-
sæ.

eruit ecclesiam propter impios pertinacesq; ho-
mines; quantis hodie exercet; non modo cum pe-
riculo ruinaq; multorum, qui subuertuntur novis
doctrinis, sed etiam cum perturbatione ac schis-
mate totius ecclesiæ. In his igitur quæ scriptura
tam clara aperta; fuit, vt omnibus expedierit o-
mnia; aut si bonis expediuit plurima semper, neq;
vllum iustæ dubitationis locum reliquit, quæ tan-
ta fuit eius foelicitas, vt improborum tum malitiæ
tum pertinaciæ vlllo vnquam tempore satisfacere-
rit. Dictum est a domino in euangelio, Hoc est
corpus meum. Quibus sane verbis neq; clarius di-
ci quicquam, neq; certius demonstrari potuit. Ec-
tamen tu ipse aliquando hæstisti hic Buccere, nec
credidisti verum corpus domini esse in eucharis-
tia, sed paucos secutus, nō ab illorum tantum par-
tibus, quas nunc fortiter defendis, sed ab vniuersa
etiam orthodoxa ecclesia obstinatissime dissensi-
sti. An vero illud negari potest; omnia vti in quæ-
stionem a vobis, quæcūq; ex scripturis hodie con-
tra vos proferuntur, etiam si luce ipsa sint clario-
ra; Multa a me supra citata sunt, de coelibatu, de
votis, de continentia etiam in matrimonio seruanda,
quæ tu tamen per se clara interpretatione tua
inuoluis; multa hoc loco proferre possem, de iusti-
ficatione, de bonis operibus, de satisfactione, nisi
&

& nota essent omnibus, & mihi breuitati consu-
 lendum esset. Quæ cum ita sint, quid prodest tibi,
 quod quibusdam scripturis citatis probare cona-
 ris, verbum domini ita lucidum esse, vt etiam ru-
 des sapientes reddat? Nequit, inquis, non verum
 esse, quod canit Psalmus, Doctrina domini sim-
 plex est, & animam restituit. Testimonium domi-
 ni solidum est, sapientes reddit etiam rudes. Præ-
 ceptum domini purum illuminat oculos. Item, Lu-
 cerna est pedibus meis verbum tuum, & lux semi-
 tis meis. Quas scripturas Buccere verissimas esse
 dico, sed contra me, aut etiam pro te quicquam fa-
 cere nego. De verbo enim domini viuo loquun-
 tur, non de voce scripta, inter quæ quātum inter-
 sit, si nondum didicisti ex annotationibus confuta-
 tionibusq; Eccij, quibus ille dogmata tua confix-
 it, frustra ex me disces. Quanquam tu Eccij no-
 men mihi tanquam inuidiosum obijcis, dum arbi-
 traris me in oppugnatione tui sententias illius com-
 pilasse, quasi solus aut scripserit his de rebus Eccij
 us, aut inter tot lumina veterum scriptorum legi a
 me dignus fuerit. Idem in Pighio etiam & Alfon-
 so Canariensi episcopo facis, quorum vterque ita
 scripsit pro religione catholica, vt doctrinā tuam
 fortiter & diserte cōfutauerit. Sed in Eccio perspi-
 citur odium tuum, in ceteris iniquitas erga doctos

Z ca

Pag. 142

Eccius.

DE AVTHORITATE

catholicosque viros, quorum vel scriptis offende-
ris, quia contra se sentiunt, vel de te ipse certe cau-
saque tua ita praeclare sentis, ut aliorum omnium
ingenia iudiciaque contemnas. Nihil mentiar hac
in re Buccere, Ego neque Eccij, neque aliorum libel-
los, cum ad te scriberem, in manibus, ac ne tum qui-
dem in bibliotheca mea habebam, neque antea un-
quam habueram, ne me harum quaestionum, in
quas nunc primum iniuria tua protractus sum, tam
studiosum fuisse putes. Vnius Alfonsi libellus re-
cens excusus ab amico quodam dono ad me mis-
sus fuerat, cuius tamen (ut supra dixi) paginas ali-
quot ita euolueram, ut delectarer magis stili can-
dore hominis docti atque disertis, quam ut magno-
pere id genus scripti conferre studiis meis, aut o-
mnino ad meam professionem pertinere arbitra-
rer. Cur igitur inuidiae loco obijcis mihi horum
virorum nomina? An te vrunt illorum sententiae?
a quibus cum me nihil discrepare vides, compilasse il-
lorum commentarios, paratumque aduersum te
venisse suspicaris. An vero indignum existimas
inueniri me in illorum castris? quos tu hostes
quidem atque inimicos tuos, verum pio stamen-
catholicosque viros, defensoresque veritatis con-
tra te expertus es? Quanquam nihil me pudet
horum vel sententiae vel authoritatis, nihil inui-
diosi

Alfon-
sus.

diosi illius apud vos Eccij, qui qualiscunque fu-
 erit (nihil enim de moribus ac vita illius iudica-
 re possum, neque inimicis eius credere debeo)
 certe doctissimum virum fuisse, ac vobis acerrime
 restitisse, negare non potestis. Hic igitur Ec-
 cius docet te, quantum inter scripturam, hoc est,
 fluxam caducamque literam, intersit, quæ & cor-
 rumpi ab hæreticis, sicut de quibusdam prodi-
 tum est, maleque interpretando perueri in ali-
 um sensum potest: & inter viuum illud æternum,
 que domini verbum, quod non pictum in mem-
 branis, neque in tunicarum manicis inauratum,
 sed digito dei in cordibus sanctorum scriptum
 est, quod conceptum spiritus diuini instinctu,
 impressumque mentibus nostris, velut gladius
 quidam, vt Paulus inquit, pertingit vsq; ad diuisi-
 onem animæ ac spūs, illuminans oculos interni ho-
 minis, omnemque viam ac semitam veritatis ad
 vitam nobis ostendens. Hoc verbum Buccere
 nullius interpretis indiget, per se clarum ac lu-
 cidum hæret in animis eorum, quoscunque hoc
 dono spiritus sanctus præditos esse voluit. Quod
 vtinam haberent omnes, qui iactant illud, qui
 nihil frequentius in ore habent, quam verbum
 domini æternum esse, non vinci, non opprimi
 posse, omnem de religione sententiam ad illius

Verbum
 domini
 viuū &
 scriptū.

Z ij regu

DE AVTHORITATE

regulam exigendam esse. Hoc idem sentimus nos
quoque, atque in hoc prorsus mihi tecum convenit.
Sed quod ad scripturam, atque adeo ad literam occi-
dentem me vocas, quæ etiam si diligentia homi-
num codicumque fide integra incorruptaque manet,
sensu tamen atque intellectu, quæ vera vis verbi est,
sæpe inter nos variat; quodque vitio illius dum me-
deri studes, non alio quam ad eandem ipsam scri-
pturam me reuocas, huic vero sententiæ tuæ ac-
quiescere non possum; neque villo modo recipere il-
lud, quod si vere intellectum animaduersumque fu-
erit, ne ab illis quidem ipsis, qui te magni faciunt,
doctrinamque tuam sequuntur, villo modo receptum
iri credam. Non igitur ad scripturam proprie per-
tinent illa, quæ tu de perspicuitate verbi citasti con-
tra me, sed cum alia ratio scripturæ sit, alia vis veri-
tasque eiusdem mente percepta, quæ verbi appella-
tione notatur, de hoc ipso verbo Psalmus loquitur,
doctrinam & testimonium domini appellas,
quod ex rudibus etiam faciat sapientes, quod illu-
minet oculos, quod lucernæ instar ad vitam nos
ducat. Hoc verbum nec scriptum nec acupictum
esse dixi, sed insitum cordibus nostris: diuinis au-
tem scripturis ita comprehensum, ut extent quasi
vestigia illius impressa literarum notis, quibus &
contineatur doctrina diuinæ erga nos voluntatis,
&

& memoria eiusdem ab obliuione perpetuo vindicetur. Huius igitur nuncius custosque est sacra Buccere pagina, cuius tu sensu neglecto vocem literamque externam nimis arcte amplecteris. cui fraus certe fieri potest, vis tamen eiusdem veritasque ipsa corrumpi non potest. Hanc tu cum obijcis mihi, illud cogitare debes, minime a me repudiari authoritatem verbi dominici, sed falsum intellectum tuum reiici: quem cum vitio illi affingis tuo maxima cum iniuria veritatis, si ipsa, crede mihi, scriptura tecum loqui posset, non ferret calumniam, sed continuo refelleret: nunc autem cum loqui non possit, nec tu mentem voluntatemque eius impressam verbis agnoscere velis, aut non possis fortasse errore impeditus, quam cauillationem prætereundere potes? quo minus admittas interpretem quasi diuinæ ad nos legationis, cuius voce ac fide quæ falsa sunt, argui, quæ vera piæque, statui ante oculos & ab errore vindicari possint. Sed satis de scriptura, cuius tu incommoda dissimulans, nimis planam illam certamque videri vis apud omnes, nimisque vocem eius, quanuis latissimam, ultra rei tamen infinitatem extendis. Itaque hoc ipso, quanuis aperte non agas, reuera tamen tollis tradendi interpretandique authoritatem de ecclesia, omnibus scilicet, etiam idiotis, non intellectum modo, sed etiam

Z. iij. iu.

DE AVTHORITATE

iudicium scripturarum liberum summumq; tri-
buens, negansq; aliter episcopis praelatisq; ecclesie
credendum esse, quam si doctrina interpretatioq;
eorum cum vero germanoq; sensu scripture con-
sentiatur, cum tamē interim sensum nullum certum
relinquas, omni interpretandi auctoritate adem-
pta aduersarijs, atq; ad te vnum, vel certe ad scrip-
turam, quæ æque per te incerta est, reuocata: sicq;
omnino verum illud, de quo antea etiam conque-
stus sum, te ita instituisse disputationem hanc, vt in
explicanda causa nō queras quidem finem vllum,
sed ad aliud, quod æque controuersum sit, quasi de
industria te referas, ne vnquam ad certum quæsti-
onis exitum perueniatur.

*Secūda
pars hu-
ius capi-
tis, de
minis-
tris ec-
clesiæ.*

Venio igitur ad alterum locum partitiōis meę,
de officio ac potestate ministrorum ecclesiæ. In
quo primum illud occurrit, Non esse veros mini-
stros, neq; audiendos esse, qui verbum dei non se-
quantur. Quod vt ego cōcedam tibi (volo em̄ ver-
bum dei nō minus q̄ tu in omni officio ecclesiasti-
co omnibus tanquam regulam primam proposi-
tum esse) tu autem eum, qui ex præscripto ecclesiæ
faciat omnia, neges tamen sequi verbum dei, sed
humanis traditionibus operam dare, quæ perpe-
tua vestra criminatio est, quid hic facies ministro:
iubebis ne degradari continuo, & extra ordinem
esse,

esse, in quem vocatus a domino, ab ecclesia institutus est. An monebis potius? subiiciesque disciplinae, ut si quid peccat, aut peccauit, corrigatur? Negas ita agendum esse cum papistis, cum impij sint, & Antichristi serui: qui cum spiritum dei non habeant, ac ne habere quidem possint, non esse ferendos, aut etiam habendos pro ministris, multo minus audiendos. Magna est hæc criminatio, magna temeritas Buccere, si omnes episcopos ac sacerdotes, omnes clericos, impios vocas. Sed certe ita est, nec negari abs te potest. Omnes paginae libellorum tuorum hoc conuicio redundant. Negas clero papistico, atque adeo ecclesiae Romanae, quæ hodie extat, spiritum sanctum promissum esse. negas tam perditis a-
 uersisque ab omni pietate hominibus lucem veritatis contingere posse. Piorum enim duntaxat hoc munus esse, & humilium mansuetorumque in ecclesia (quales scilicet vos estis) sermonesque dei trementium. Quo quidem in loco verba Prophetæ a me citata retorquere contra me, inque tuam utilitatem conuertere conaris. Negaram enim destitui ecclesiam paracletum dei, quæ dominus promississet, cum hinc discederet. Seruassee autem promissi fidem, spiritumque suum misisse non solum discipulis breui post tempore, sed etiam quotidie

Pag. 192
 cum se
 quentis
 bus.

DE AVTHORITATE

tidie mittere in animos piorum, qui non innituntur
suae prudentiae, non ingenijs suis praesident, non
superbi, maligni, arrogantes, seditiosi sint, sed aman-
tes pacis vnitatisque ecclesiasticae, sermonumque dei
tremantes. In hos, inquam, dixi spiritum dei mitti
quotidie, mitti in bonos ac pios, non in schismaticos
& contentiosos, nec dixisse me poenitet. Tu au-
tem quid hic habes, quod conuerti possit in me?
Vtrum quia dixi, spiritum mitti quotidie in ani-
mos piorum, atque adeo in corpus totius ecclesiae,
quod tu ipse non negas? an quia hoc ipso pugnan-
tia dixisse visus sum? Pugnant enim apud te, vi-
deo, spiritum mitti non nisi in animos piorum, &
impios praesidere in ecclesia, auctoritatemque do-
ctrinae summam tenere, quae sine spiritu dei con-
stare non possit.

Ordo
mini-
strorum
ab impi-
etatis &
prauari-
cationis
crimine
defendi-
tur.

Primum nego impios esse, quos tu accusas. De
inde etiam si sint, tamen nego incapaces esse dono-
rum spiritus sancti, quae cum haereticis etiam &
infidelibus quotidie communicantur. Sed quo-
modo probabis mihi impios esse? quomodo a-
liorum conscientiam iudicabis? ipse potius iudi-
candus ab illis, quorum communionem nullo pio-
rum exemplo reliquisti: qui nouam constituisti
ecclesiam, non ex angelis neque ex spectatae sanctita-
tis hominibus, sed ex ijs, qui te sequi, quam in vni-
tate

itate corporis Christi manere, maluerunt. Quomodo igitur probabis mihi doctrinæ Christi aduersari eos? nec ciues ecclesiæ, sed hostes esse? qui cum lege & more ecclesiastico ad ministerium deputati sint, inq[ue] officio atq[ue] vnitate catholica perstiterint, integram illam præstiterunt tantis temporibus, contraq[ue] tot hostes fidei defensam, vnam indiuisamq[ue] posteris præscriptione perpetua tradiderunt. Hos tu vno nomine, nullo delectu atq[ue] discrimine impios vocare audes? qui te, te inquam, iampridē consentiente orbe Christiano inter transfugas atq[ue] schismaticos computare non dubitant. Hæccine modestia est hominis theologi? studiosi vnitatis atque concordie fardandæ? qua labanti iampridem ecclesiæ subueniri oportebat? Si nolles parcere hominibus, saltem nominis ecclesiastici rationem habere debebas. Nemo vituperat sacerdotem, quin dei ministrum violet: cur tu omnes vno nomine, non dico vituperare, sed impietatis, falsæ religionis, idololatriæ accusare audes? Non defendo vitia cuiusquam, nullius nequitie patrociniū ago, noli mihi obijcere tantam improbitatem. Temeritatem tuam ferre nequeo, qua dum debaccharis in ministros etiam pessimos, scindis vnitatem fidelium, ac propemodum ecclesiam ipsam subuertis. Quanquam nihil deprecor, si vera

Aa sunt,

DE AVTHORITATE

Crimi-
na in
clerum.

sunt, quæ criminariis. Neque enim credo tibi, quæ
obijcis tanta vituperandi immanitate. Nego tales
esse, quales tu facis, hoc est, impios & Antichri-
sti seruos, quomodo probabis mihi tam atrocem
criminationem? aut cui te sano cordatoque ho-
mini fidem facturum esse confidis? Ais enim hy-
pocritas esse, non in cathedra CHRISTI, sed An-
tichristi sedere, tyrannidem in ecclesia exercere, vi-
tios omnibus corruptos esse, non tradere veram do-
ctrinam Christi, sed populo fucum facere, verbo
dei aduersari, nec quæ velit scriptura, sed quæ ipsi
prauè comminiscuntur, ecclesiæ obtrudere. In his
& alijsque criminibus Buccere, quæ non hoc ran-
tum in loco, sed toto libro tuo sparsa sunt, ea quæ
de moribus corruptis neglectaque disciplina ob-
ijcis, nimirum fortasse vera sunt in multis, neq; vn-
quam a me dissimulata. Veruntamē noua nō esse,
neq; huius tantum seculi clericorum vitia, tu ipse
non ignoras, nec quisquam dissimulare potest,
nisi qui Cypriani, Hieronymi, & Augustini que-
relam de suis temporibus non legit. Doleo tamen
ista vehementer, diemque illam expecto, & vi-
dere cupio, non vt tollatur ordo ecclesiasticus, sed
corrigatur, neque vt scindatur ecclesia, sed re-
formetur, multo enim melius, non attrahere hoc
vulnus, quam corpus ad interitum duci, iudico.

Quæ

Quæ autem ad doctrinam pertinent, in qua tu dis-
cis præuaricari sacerdotes, & aduersari scriptu-
rarum veritati, in hoc Buccere neq; tu probas q-
quam, neq; ego calumniã tuam perniciosam mul-
tis, totiꝫ ecclesiæ periculofam dissimulare debeo.
Vbi hoc probas queso? Quia calicem adimunt lai-
cis? quia inuocant diuos? quia missæ sacrificium
etiam pro defunctis offerunt? quia monachatum
probant? votum continentiae ratum esse iubent?
Crimina tua Buccere video (si quidem hæc crimi-
na appellanda sunt, quæ tantorum temporum con-
sensu pro recte & pie factis tenuit ecclesia) proba-
tionem nondum video. Ad scripturam ergo vo-
cas me? accresco. sed si verba vrgere perges, senten-
tiam verbis opponam, non meam quidem illam,
sed patrum, atque adeo totius ecclesiæ catholicæ.
Quid vis amplius? quam grauiorem defensi-
onem a me requiris? An vero audiam te rur-
sus opponentem scripturas? quas obsecro? Eas
ne, quas ignorauerunt patres atque maiores no-
stri? quas tantis temporibus nesciuit ecclesia?
Quomodo hoc mihi aut vlli sano homini per-
suadebis? Scripturas tanto tempore latuisse tot
pios doctosque homines, nunc denique te au-
thore emeruisse in lucem, & recte intelligi, in-
que aperto veritatem esse cœpisse. Hoc quam

Aa ij va

DE AVTHORITATE

vanum, quanq; absurdum sit, quis nisi mente cap-
 tus non videt? Sed tamen scripturas quis recu-
 set? Quid affers noui obsecro? Finge te de eucharis-
 tia allegasse locum euangelij, Bibite ex hoc om-
 nes. Item illud Pauli, Probet autem seipsum ho-
 mo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Quae
 interpretatione iam ante discussa sunt, cum de eu-
 charistia ageretur. quare hic nihil profunt tibi. Ni-
 si vero illud occines mihi, in quo omnis causa tua
 constituitur, sophisticam interpretationem esse, ne-
 q; hic credendum, ne vniuersali quidem concilio,
 nisi quatenus cum scriptura consentit. Quae autem
 de illis a me secundum concilij sententiam dicta
 sint, pugnare cum expressa scriptura, cui plus quā
 concilio ac patribus credendum sit. Addes etiam
 ista, Nō declinabitis ad dextram neq; ad sinistram.
 Non addetis ad verbum, quod vobis loquor, nec
 auferetis ex eo. item, Facilius est coelum & terram
 praeterire, quam de lege vnum apicem cadere.
 Quas omnes scripturas Buccere agnosco veras
 esse. Sed declinari a me (qui patres sequor) in hāc
 vel illam partem veritatis, aut tolli addiue scriptu-
 ris quicquam, aut non integrum verumq; sensum
 reddi, nego. Addo etiam, & oppono tibi vicissim
 scripturam. dico literam occidere, spiritum viuifica-
 re, ne me sine scriptura tecum contendere putes.
 Quid!

Quid hic facies mihi? vtri credendum erit? tibi, qui insistis verbis scripturae? an mihi, qui apprehensa interpretatione veritatis sententiam literae oppono? Sed perstas in scripto, & negas sententiam recipiendam esse, quae a verbis discrepet, item quae per aliam scripturam probari non possit. Quod si dissidium sensus ac literae objicis, quam multa proferre possum, ubi non dissidere modo literam a sententia, sed plane aliud dici videri, aliud secundum veritatem accipi oportere fatearis. Quid enim magis veritati dissonum est, quam deum vilius facti sui poenitere? & tamen scriptum est, Poenitet me fecisse hominem. & Poenitet me, quod constituerim regem Saul. Sin ad aliam scripturam vocas me, nulla interim interpretandi auctoritate recepta, ac ne ecclesiae quidem, cuius tu etiam concilia errare posse contendis, vide quem exitum inuenturus sis, id quod iam ante ostendi, dum, quaecunque scriptura reddetur, cuius interpretatio variabit inter partes, alia porro atque alia reddenda erit, neque ad ullam certam vnquam, quae cauillari non possit, peruenietur. Sed quaero ex te (ne quis error hic versetur) cum ad scripturam redigis omnia, quid sub hoc nomine accipias? ipsam ne vocem scriptam, cui sententia certa subiecta est? an potius sententiae ipsius veritatem? Si

Aa iij ve

DE AVTHORITATE

veritatem dicis, vtrum plus tibi de illa quam ecclesia, quam concilijs etiam minoribus, quam patribus credendum esse putas? Certe apud hos iam pridem perdidisti causam, cum te vno ore condemnent omnes, tanto quam tu certiores veritatis, vtsi penes illos non sit, minime apud alios in terris quæri conueniat. Sin ad orationem ipsam te refers, explicari non potest quæstio, sed cum incerta, etiam a quouis, quantumuis clara orationis sententia, nec nisi per aliam eiusdem generis orationem certa fieri (vt tu vis) possit, in infinitum (vt dixi) procurret inquisitio, neq; vllus exitus vnq; inueniri poterit. Vides igit hoc maximū vitium esse disputationis tuæ, quo tollit ipsa veri inquisitio, neq; ad id, qd quærit, vnq; peruenitur. Quacumq; em quæstione pposita, vocas tuo more ad scripturam aduersarium, quo obsequente si intellectum, quem tu voles, receperit, vicisti sine negocio. Si nō receperit, tamen ita res abs te instituta est, vt tu ab illo vinci minime possis. Vbi est igitur probatio criminum Buccere, quæ tu imputas episcopis ac sacerdotibus? impios esse papistas, qui aduersentur apertæ scripturæ, qui veritatem doctrinæ euangelicæ adulterent. An satis est verbo obicere quælibet maledicta, nec probare? Si durus appellasses aliquem, isq; in ius traxisset te, siue probas

probares crimen, siue non probares, poenam ni-
 hilo minus improbi conuicatoris lueres: quanto
 grauiori poena dignus est, qui quod obijcit, pro-
 bare non potest: Hypocritas, sacrilegos, idolola-
 tras, Antichristos, leuia conuicia esse putas? At ea
 personant in omnibus scriptis tuis. Equidem fate-
 or, si tales essent, quales tu facis, indignos fore, q[uod] lu-
 cem aspicerent, nedum qui audirentur in ecclesia.
 Veru[m], vt dixi, neq[ue] tu p[ro]bas ista, qua[m] tam constanter
 quam atrociter obijcis, neq[ue], vt puto, vlli pio corda
 toq[ue] homini vnq[ue] probare poteris. Alteru[m] aut[em] ge-
 nus, quod ad mores corruptamq[ue] disciplinam p[er]ti-
 net, quodq[ue] tu, cum pateat in multis, ita coniungis
 cum isto, vt fide[m] ex altero in alteru[m] compares: hoc
 inquam genus, etsi turpe flagitiosumq[ue] est, pra[eter] Separan-
 fertim in clericis, tamen sicut re ipsa diuersum est tur ges-
 ab altero, ita toleratur (si tamen vitia vlla toleran- nera cri-
 da sunt) minori periculo ecclesie, qua[m] q[uod]dem offen- minum
 di nequitia clericoru[m] potest, amittere hoc ipso do-
 ctrinam fidei, ac de summa religionis periclitari no[n]
 potest. At per falsa haereticoru[m] dogmata multi se-
 ducti sunt de via, multi in impietate prolapsi, omnes
 qui partes illorum secuti sunt, portum vnitatis ec-
 clesiasticae cum iactura salutis amiserunt. Haec ta-
 men vtinam (vt dixi) corrigi possint, neque haec
 sola, sed illa etiam, qua[m] ex istis in ecclesiam di-
 ma-

DE AVTHORITATE

manarunt iam multis temporibus, causamque his malis præbuerunt, offendendo eos, qui non facis firmi, subverti facilius alienis peccatis, quam propria virtute stare potuerunt. Sed qualiacumque sint ista Buccere, non exuunt ministerio sacerdotem, neque episcopum gradu deijciunt, sed subijciunt disciplinae, & correctionis seueritati committunt.

Alio qui quem certum ministrum haberet communio fidelium; cuius fidem sequeretur in doctrina; cuius in publicis precibus, in oblatione sacrificij, in dispensandis sacramentis, officio certo vteretur. In vestris quaeso ecclesijs, quas ad amulsum euangelicam institutas videri vultis, nihil huiusmodi vitiorum sentitis vos; nullam auaritiam vestrorum clericorum, nullum ocium ac luxum, nulla adulteria, nullas libidines; nullam denique ambitionem vanaeque gloriae cupiditatem deprehenditis.

Valde mirabor, si affirmare audebis, praesertim cum ipse queraris in libro tuo, nondum *iustam* corporis Christi societatem apud vos esse, multam adhuc inter ministros vestros esse infirmitatem. Quod si in primordijs ipsis languescit vobis fructus euangelicae instaurationis, quid futurum esse putas? ubi studia ista, quae adhuc feruent, refrixerint? Cur igitur tam iniquus es in nostros? ut si Eccius fortasse cum muliercula commoretur, haec
beatur

Pag. 219

beatur indignus sacerdotio, si idem Buccerus, aut
 alius quispiam Lutheranae professionis faciat, non
 modo non reprehendatur a quoquam, sed etiam
 ut pulchrum honestumque laudetur. Nisi forte in-
 teresse hic putas, uxorem habeat is, quem votum
 ac leges coelibem esse iubent; an contra easdem le-
 ges concubinam? Mea quidem sententia vxoris
 vinculum honestum expetendumque est. At crimen
 licentiae atque libidinis nullo vnquam tempore a
 flagitio recte vindicatur. Non sunt igitur non epi
 scopi Buccere, quos tu his vitijs oneras, neque non
 munere suo vere funguntur in ecclesia, quibus tu
 propter nequitiae labem, impietatis crimen impo-
 nis. Nisi forte Hieronymus, quem hic contra me
 citas, in alia sententia fuit, nec malos ministros in
 ecclesia pro ministris habuit. Quid igitur scribit?
 Negat omnes episcopos esse episcopos. Sed vi-
 de, officio ne intelligat; an loco & ordinis dignita-
 te. Certe ipse exempla addit. Attendis Petrum, in-
 quit, sed & Iudam considera. Stephanum suspicis,
 sed Nicolaum respice. Et exclamat, Non facit eccle-
 siastica dignitas Christianum. Haec tu verba pro
 te valere putas. Negat Hieronymus, Omnes epi-
 scopos, officio & meritis esse episcopos, bonos sci-
 licet a malis distinguens. Quis hoc non fatetur? Pe-
 trus princeps fuit apostolorum, Iudas proditor, &
 B b tamen

Episcopi
 mali,
 sunt etiam
 episcopi.

Pag. 194

Hieronymus
 in epist.
 ad Eua-
 grium.

DE AVTHORITATE

tamen vterque inter apostolos numeratus: alio-
 qui quid opus erat eligere alium in locum suspen-
 si, nisi vt numerus compleretur? Cur episcopa-
 tum eius in alterum trāslatum iri multo ante Pro-
 pheta prædixerat? Petrus autem, vt ita fieret, mo-
 nebat? cur omnibus in locis euangelij vsque ad
 prodicionem magistri in numerum computaba-
 tur? At diabolus appellauit eum Christus? Nam
 hoc quoque opponis mihi, & quæris, vtrum cen-
 seam sequendum esse, & loquendo & sentiendo.
 Ego vero Buccere loquor & sentio cum Petro,
 cum propheta, cum euangelista, atque adeo cum
 Christo ipso. Tu cur & loquendo & sentiendo ab
 illis dissentis? Protuli testimonia, refelle si potes.
 Sed quid poteris contra lucem, contra solem ip-
 sum manifestæ veritatis? Christus appellauit lu-
 dam diabolum. Sed & Petrum Satanam. Vtrum
 putas leuius esse, vel loquendo vel sentiendo? Ita
 ne tibi illudere veritati arbitrati tuo visum est; vt
 quæ velis tu, recte probeque dicta sint? quæ no-
 lis, absurde, imperite, impie ab aduersario quera-
 re prolata? Sed ad rem. Officia siue merita perso-
 narum faciunt, vt alios vere appellemus episco-
 pos, alios autem qui eodem loco & ordine prædi-
 ti, non faciunt officium suum, ne nomine quidem
 dignos censeamus, quomodo sane Hieronymus
 hic

Pag. 194
 in fine.

hic sensit, quod exempla clare ostendunt. Iudas enim etsi apostolus erat in eadem vocatione, qua Petrus, tamen cum proditor esset, ne nomine quidem dignus erat. Sic Nicolaus hæresiarcha, vnus ex septem diaconis, quos apostoli ordinauerant, homo impius nec dignus ecclesiastico ordine, in eadem tamen vocatione erat, qua Stephanus, ab apostolis ipsis electus. Qualescunque igitur Bucce re sint episcopi, modo legitime in ordinem venerint, maneatq; intra complexū ecclesiasticæ communionis, dico episcopos esse, verosq; ministros ecclesiæ, nec tantum sacramentorum & oblatiōis, sed etiam verbi habere potestatem.

Nec obstat tua obiectio, quod spiritus sanctus non habitet in cordibus impiorum. Primum enim, vt dixi, negantur esse impij, quos tu huius criminis condemnas. Deinde etiam si sint (modo permanent in ecclesia) & seruiant Antichristo, aduersenturque veritati euangelicæ, id quod tu quauis obijcias acriter, tamen nondum vlla ex parte probasti, dona tamen spiritus sancti, quæ ad intellectum spiritus interpretationemque scripturæ pertinent, minime sancti mea se excludunt. Aliter enim spiritus sanctus habitabit in nobis, aliter dona sua etiam pessimo cuiusque largitur. Habitat in nobis per charitatem & dilectionem, qua cum deo vnimur, & ipse

Bb ij vicissim

DE AVTHORITATE

vicissim manet in nobis, sicut & nos in illo manemus, quemadmodum Ioannes in epistola testatur. Dona autem sua largitur, quibus vult, & quantum vult, & quando vult, non secundum merita nostra, sed secundum voluntatem suam, cuius nemo, nisi quia optimus, iustissimus sapientissimusque est, rationem reddere potest. Hæc ita esse non solum tradit Augustinus, sed etiam scripturis & exemplis confirmat. Ita enim scribit ad Simplicianum de Saule inter prophetas, cum David ab illo ad eadem quaereretur, Hic nimirum occurrit illud, inquit, quod apostolus Paulus apertissime exponit, super eminentem viam demonstrans, Si linguis hominum loquar, inquit, & angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum velut ærumentum sonans, aut cymbalum tinniens. Et si habuero prophetiam, & sciuerō omnia sacramenta, & omnem scientiam, & habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habeam, nihil sum. & quæ sequuntur. Deinde addit, Quo in loco manifestum est, eum munera illa commemorasse, quæ spiritus sancti diuisionibus dantur, sicut superius dicit, Vnicuique autem datur manifestatio spiritus ad utilitatem, alij autem per spiritum datur sermo sapientiæ, alij sermo scientiæ secundum eundem spiritum, alteri autem fides in eodem spiritu,

Ad Sim
plicianū
quæst. 2

ritu, & cætera. Omnia autem hæc operatur vnus atq; idem spiritus, inquit, diuidens singulis, prout vult. Satis ergo apparet, inter dona spiritus sancti esse prophetiam, quam tamen si quis habeat, inquit, & charitatem non habeat, nihil est. Ex quo intelligitur, fieri posse, vt quidam etiam indigni vita æterna regnoq; coelorum, inquit, aspergantur tamen quibusdam spiritus sancti muneribus, nō habentes charitatem, sine qua illa munera non nihil sunt, sed nihil eis profunt. Et aliquanto post, Nec verba illa parum attestantur huic sententiæ, quæ in euangelio scripta sunt, Multos dicturos in illa die, Domine domine, in nomine tuo prophetauimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus. Quem eundem ego locum Buccere, cum in eandem sententiam sicut de Iuda & Caiapha, alijsque malis sacerdotibus, citarim in epistola mea, quid tu respondes mihi? Referre quidem, quo nomine Pag. 195 quis quid faciat, id quod ego allegaueram, tamen multo magis referre, quid quis faciat, tum qualis etiam sit is, qui facit. Quasi vero ista negauerim ego, aut nunc etiam negem: aut omnino ad quæstionem nostram pertineant. Non mihi de qualitate personarum, nec de genere rerum quæstio erat tecum, sed de ordine ac prærogatiua ministrorum in statuenda administrandaq; doctrina, hæretico-

B b iij rum

DE AVTHORITATE

rumque erroribus condemnandis, quoties nomine
vniuersae ecclesiae conuenissent. At tu hinc dilap-
sus, de rerum delectu respondes mihi, recipienda
sint, nec ne, quae traduntur nobis, & interpretantur
ab episcopis: Cum ego quæsierim, audiendi ne sint
præ cæteris, qui doctores & pastores in ecclesia
constituti sunt. Sed tamen de hoc ipso quid res-
pondes mihi? Ecquid valere putas episcoporum
authoritatem, ubi de doctrina agitur? Ordinem
hunc ais deum esse voluisse in ecclesia, sed ita, ut si
mali etiam ministri verba pura adferant, hoc est,
doctrinam puram ex scriptura, secundum tuam
interpretationem, ea excipiamus pie pureque.
Agnoscis verba tua. Fateris igitur ordinem epi-
scoporum instituto diuino esse in ecclesia, nec or-
dinem tantum, sed etiam officij potestatem, nul-
la habita qualitatibus personarum aut meritorum ra-
tione, ut si mali etiam ministri verba pura adfe-
rant, hoc est, doctrinam puram, inquis, ex scrip-
tura, ea excipiamus pie pureque. Sed cur addis,
pura? item, pie pureque? neque hoc tantum in lo-
co, sed ubicunque fere scripturae mentionem fa-
cis? Hæc certe arguunt te non simpliciter fateri,
sed sub cautione aliqua delitescere. Quid? an
non sæpe iam dixi, te omnia ad scripturam reuo-
care? in hac latebras perfugij, angulos tergiueris
fatio.

Pag. 195

Pie pu-
reque, cau-
tione
Buccera-
na.

fationis quærere? Cur enim addis ista? nisi ut si
 dixerō, diuos rogandos esse, scripturamque ci-
 tauero, non audias me, quia impurus sim tua sen-
 tentia. Sin idololatriam tollendam de templis,
 atque etiam imagines diuorum de parietibus e-
 radendas esse. O me euangelicum. iam enim non
 solum dignus, qui exaudiar ab omnibus, sed eti-
 am qui de publico alar. Sed redeo ad Augusti-
 num. Is demonstrat impios etiam dona spiri-
 tus sancti habere posse, præsertim prophetiæ,
 scientiæ, interpretationis, & similibus, excepto
 dono charitatis, quod maximum omnium est,
 Paulo teste, nec nisi pñs contingit, his scilicet Buc-
 cere, de quibus Propheta a me citatus loquitur, *Esa. 66.*
 Ad quem autem respiciam, inquit, nisi ad pau-
 perculum, & contritum spiritu, & trementem
 sermones meos? Quales certe Augustinus eo-
 dem in loco hæreticos fuisse negat, superbos ap-
 pellans, qui negabant hæc dona dei malis contin-
 gere posse. Exemplū, inquit, huius Saul resistit su-
 perbis nonnullis hæreticis, qui vel aliquid boni ne-
 gāt de spiritus sancti muneribus posse dari eis, qui
 ad sanctorum sortes non pertinent. Ergo superbi
 erant illi, non demissi spiritu, neque sermonum
 dei trementes, sed efferentes sese, quasi spiritum
 dei

DE AVTHORITATE

dei ipsi haberent, aliosq; tanquam impios criminando infectabantur, quorum vicem dolere potius, vitiaq; si qua essent, emendare debebant. Tu vero cur infectaris, cur oppugnas papistas? cur ventres, idololatrias, Antichristi ministros appellas, omnium certe odia in nomen ordinemq; illorum accendens? An hæc sunt indicia mansueti pectoris? tremantis sermones dei? nihil sibi arrogantis? Quæ certe dum adimis aduersarijs, tibi arroges necesse est, alioqui frustra oppugnares illos, qui, quod in te ipsum recideret, summæ vituperationis loco in illos conferres. Cur hos igitur condemnas? qui si donum charitatis forte omnes non habent, nec continentia, nec aliorum charismatum, de quibus nec nos fortasse magnopere gloriari possumus: at vim facultatemque munerum ecclesiasticorum, quæ non tam illis, quam ecclesiæ coelitus data est, vita eorum corrupta deformat fortasse, tollere certe atque extinguere non potest: ut si te alia nulla nisi hæc causa in hanc opinionem impellit, ut credas papisticos sacerdotes, quia flagitiose viuant, idcirco neque intelligere scripturas, neq; vera piaq; docere in ecclesia, videndum tibi sit, ne cum eos, qui hodie tenent ecclesiam, hac sententia tua abrogaueris, alios qui rectius ista præstent, minime inuenire possis. Quæ igitur ratio est,

VI

ECCLESIAE.

vt hunc mutare clerum, peiorem fortasse experiri
 velis. An vero sortem ministerij papistæ non ac-
 ceperunt a domino? an ad hunc ordinem ex insti-
 tuto dei vocati non sunt? Quis igitur sacerdotem
 primum instituit in ecclesia? quis illi docendi mu-
 nus commisit? hanc tantam tamq[ue] inauditam pote-
 statem, a primis scilicet in posteros descensuram,
 contulit? Eunt docete, inquit, omnes gentes, ba-
 ptizantes eos in nomine patris, & filij, & spiritus
 sancti. Et, Accipite spiritum sanctum, quorum re-
 miseritis peccata, remittuntur eis, & quorum tenu-
 eritis, tenebuntur eis in cœlis. Quæ quidem insti-
 tutio Buccere per inuocationem eiusdem spiritus
 adhuc hodie manet in ecclesia. Nec manet tantum,
 sed etiam non rata esse ad salutem nostram non po-
 test. Vbi enim duo vel tres, inquit, in nomine meo
 conuenerint, ego cum eis sum. Hic non duo, nec
 plures conueniunt, sed tota ecclesia, cuius negoti-
 um agitur. Illa enim ipsa adest ordinandi officio,
 ipsa dominum inuocat, ministrum instituit, secura
 periculû, bonus ille, an malus futurus sit, dum mo-
 do ex instituto diuinæ autoritatis res agatur. Et
 enim duodecim ipse elegerat dominus: & tamen
 vnus ex illis preuaricator fuit. Ipsi apostoli septem
 elegerant diaconos, ex his vnus, nō impietate mo-
 do hæretica, sed etiam vita (vt traditur) execrabi-
 lis

Pote-
 stas mi-
 nist[er]o-
 rum a deo.

Cc lis

DE AVTHORITATE

lis evasit. Quid facies hodiernæ ecclesiæ? possunt
ne provideri cauerique omnia? & quisquam se
diuinorum consiliorum arbitrum moderatorem
que constituet? præsertim cum malos etiam mi-
nistros sæpe mereantur peccata nostra. Ecclesia
oprat quidem, ac studet sedulo, bonos habere mi-
nistros in officio. Sed si minus assequitur, quo-
modo corrigit factum suum? cuius DEVS au-
thor, homo deprauator extitit? nisi ut ratam ha-
beat diuinam auctoritatem, hominem peccato-
rem subijciat disciplinæ, qui si emendetur, lucr-
faciat ministri animam, sin minus, culpa illi per-
ditionis tota imputetur. Hæc cum ita sint, cur tu
potestatem officij, ordinem & auctoritatem mi-
nistro detrahis? quem penes illa DEVS esse vo-
luit? An in cæteris partibus rata erit illius fun-
ctio? in doctrinæ ministerio, quod maximum,
ac pene etiam solum per te est, ecclesia incerta re-
linquetur? Docere, baptizare, offerre, munera
sunt sacerdotij, in quibus, docere, primum est,
de quo hic proprie quæritur. Hoc tu, cum cate-
ra (ut opinor) concedas sacerdoti papistico, ve-
num adimis, relegans ad scripturam populum,
puram illam scilicet, defæcatamque tuo arbitrio,
ut inde potius hauriat, quantum & quale ipsi vi-
sum fuerit, quam sacerdotis partes vllas expe-
ctet.

ECCLESIAE.

et. Nisi forte & cetera adimis, ac ne baptizan-
di quidem illi, offerendique munus relinquis.

Bonorum
& malorum
sacerdotum
par potestas.

Quod si ita est, nullum certe totis nongentis an-
nis sacerdotium verum fuit in ecclesia, nulla ve-
ra salubrisque doctrina, nulla administratio sa-
cramentorum, nulla oblatio, eritque iusta Dona-
tistarum insania in hac ipsa quaestione olim exci-
tata contra ministros ecclesiae, quam tu nunc re-
suscitas, contra te autem refutavit Augustinus
multis grauissimis scriptis, quae tibi ignota non
sunt, totaque ecclesia catholica ab illis temporibus
in hanc usque diem vnanimi perpetuaque
sententia comprobauit. Etenim sacrificia impio-
rum non obsunt ecclesiae, inquit, sed ipsi ipsi, qui
offerunt impie. Nam vnum atque idem sacri-
ficiū propter nomen domini, quod inuoca-
tur, & semper factum est, inquit, & tale cuique fit,
quali corde ad accipiendum accesserit. Ambro-
sius autem, Cum tibi scriptura testetur, quod
ad preces Hierobaal ignis descenderit de caelo,
& rursus precante Helia ignis missus est, qui
sacrificium consecrauit, non merita personarum,
inquit, consideres, sed officia sacerdotum. Et
mox eodem in loco, Crede ergo adesse domi-
num IESVM inuocatum precibus sacerdo-
tum, qui ait, Vbi fuerint duo vel tres in nomine

Aug. con-
tra epis-
tol. Par-
menia-
ni lib. 2.
cap. 6.

Ambr.
de his,
qui ini-
tiantur
mysteri-
is, cap. 5.

Cc ij meo,

DE AVTHORITATE

Cypria,
de bap-
tismo
Christi,
& mani-
fest. tri-
nitat.

meo, ibi & ego sum. Quanto magis vbi est eccle-
sia, vbi mysteria sua sunt, ibi dignatur impertire su-
am præsentiā. Sed & Cyprianus, ducentis ante
hos annis, negat hoc priuilegium datum esse meri-
tis personarum, sed omnipotentiam dei sibi hunc
effectum retinere. Quæ cum vera sint, nec grauio-
ra testimonia citari possint, non negabis opinor,
parem in officio bonorum malorumque potesta-
tem esse, nec dari tantum sacramenta a malis sa-
cerdotibus, sed etiam sanctificari. Cur igitur ean-
dem potestatem in doctrina esse non sinis? præser-
tim cum sacerdotibus eandem dominus pariter
commiserit. Euntes, inquit, docete omnes gentes,
baptizantes eos in nomine patris & filij & spiri-
tus sancti, docentes eos seruare, quæcunq; manda-
ui vobis. Vbi doctrinam certe vides cum baptis-
mo coniunctam esse. Nisi forte sanctius est docere
in ecclesia, quam baptizare, quam sacrificium of-
ferre domino pro peccatis populi, quam tenere
peccata hominum vel dimittere: cumq; hæc fieri
per malos etiam ministros, & fateatur præsens,
& semper confessa sit tota catholica ecclesia, cur
tu docendi munus, quod a cæteris minime seiun-
ctum est, non nisi a pijs sanctisque ministris præ-
stari posse contendis? Paulus prophetam docto-
ri anteponebat, dum charismata ita enumerat, Quos-
dam,

dam, inquit, posuit deus in ecclesia, primum apostolos, secundo prophetas, tertio doctores, deinde virtutes. Minus est igitur docere quam prophetare. At per impios homines prophetauit dominus, sicut de Balaam, Saule & Caiapha, perditum est. per ministros igitur malos ecclesia doceri non poterit. Quæ est hæc absurditas? Quod maius est, poterunt ex dei voluntate impij etiam homines, idolorumque cultores: quod est minus, sacerdotes dei non poterunt? sacerdotes etiam pessimi fortasse, atque (ut tu vis) sacrilegi, sed vocati ad hoc ipsum munus a domino, & ad hanc sortem ministerij a deo deputati. Quos igitur doctores certos habebit ecclesia? quos in ea Paulus a deo datos esse dixit, quos veræ falsæque doctrinæ iudices? assertores veritatis? erroris atque impietatis condemnatores? si nemo recipietur, nisi quem pium sanctumque esse constiterit? nemo, nisi in quo tu spiritum dei habitare, certum exploratumque habebis?

Nec ego tam amens sum, ut vnus vel etiam plurimum ignauorum arbitrio rei tantæ potestatem committam, ut quicquid illi statuerint, id continuo ratum esse oporteat, neque ad aliorum (si id causa postulet) totiusque ecclesiæ iudicium referatur. In qua quidem sententiâ Buccere te, te inquam, esse vi deo, qui omnium episcoporum in terris parem,

Ad sequentem
disputationem
de iudicio
vulgari,
viam
sternit.

Cc iij non

DE AVTHORITATE

Hic lo-
cus in-
fra, de
vnitate
ecclesie
tractabi-
tur.

non modo ordinem & dignitatem, sed etiam iurisdictionem facis, vt quod quisque docuerit, statuerit, gesserit in ecclesia, eius alteri inquirendi, corrigendiue ius nullum sit, neue referatur alio, sed suo quisque iudicio, suæque authoritati relinquantur. Hoc est enim illud, quod tu inter cætera posuisti in libro tuo, Nullum episcopum ius recte habere in alios episcopos, sed omnem omnium potestatem parem esse. In quo quidem illud miror, cum in ecclesia concedas esse ordines, qui ab apostolis constituti, ad nos vsq; perducti sunt, cumque metropolitanos & patriarchas ipse anteponas cæteris episcopis, qua ratione & constantia omnium potestatem, non solum gradu ordinis ac dignitate, sed etiam disciplina & coercionem parem facias? Sed quid episcopos commemoramus? singulis etiam priuatis hominibus ius potestatemque parem tribuis, non dico legendi cognoscendiq; scripturas (quæ facultas nulli vnquam negata fuit) sed iudicandi etiam ex dei spiritu (vt tu diserte adiungis) maxime in his rebus, quæ ad salutem necessariæ sint, deque sententia earundem sine hæsitacione ita statuendi, vt nullam maioris iudicij authoritatem expectari sit necesse. Quæ est hæc imprudentia tua Buccere? quid aliud efficis hoc dogmate tuo, quam quod æquas summis infirmis?

Pag. 172
itc 127.

Repre-
hēditur
assertio
Bucceri
de iudi-
candi fa-
cultate,
omnibus
etiā idio-
tis attri-
buita,

ECCLESIAE.

ma: omnemq; non modo auctoritatem ordinis ecclesiastici, sed etiā disciplinę lumē atq; vigorem tollis de ecclesiā. An ꝑ hoc negari potest, hęc ita abs te posita scriptaq; esse cōtra me? Quin proferantur ꝑba ipsa, tuaq; oratio (ne qd fingere videar) ante oculos statuāt. Ita sane partiris propositionem confutationis tuę, qua reprehendere paras meam de ratione vnitatis sententiam, quam ego tibi contra improbationem primatus vnius in ecclesia cathedrę opposueram. Quod vt planius faciam, in- Pag. 190
 quis, quatuor mihi sunt demonstranda, Primum, CHRISTVM dominum reliquisse omnibus fidelibus & pijs priuatim, & cuique ecclesię pro se, supremum de religione iudiciū, sed quod fiat ex ipsius spiritu, non ex proprijs cogitationibus, aut vlla humana persuasionē. Alterum, oportere, vt quisq; suo iudicio relinquat. Tertiū, id cum sit, nequaquam hoc ipso præberi causam vlli perturbationi aut incertitudini in religione. Quartū, tam abesse vt fidem & religionē stabiliat, si supremum de religiōe iudiciū committat vni homini, vt id etiam fidem magis & religionē Christi, prorsus euer-
 tat. Nihil dissimulabo Buccere, primum cum hæc legerem, valde mirabar, tam absurda constitui abs te hoīe docto ac theologo, qui non videres his rebus nō solū prorsus tolli vnitatem ecclesię, sed ne
 tuam

DE AVTHORITATE

tuam quidem ipsius doctrinam contra aduersarios consistere posse. Cum vero pergerem auidus etiam confirmationis tam nouæ doctrinæ, argumentaq; ipsa percurrerem, dii immortales quantum piguit me, non tui modo, qui tam friuolis vagisq; logis causam tantam, tamq; inopinatam tegeres, sed mei etiam ipsius, cui tantum temporis ac molestiæ in refutandis tam multis inanibusq; verbis sumendum esset. Quid igitur constituis? aut quomodo probas potius ea, quæ tam meditare ac distribute contra me proponis? Omnibus fidelibus permittis summum de religione iudicium, & cuiq; ecclesiæ pro se. Magnum & incredibile dictum est, tam sapiētes esse omnes, omnes fideles, inquam, ne mulierculis quidem ac pueris exceptis. Deinde quod, quæ adimis episcopis & clericis, nisi adferant pura scripturarum testimonia, ea ab omnibus istis non intelligi modo, sed etiam iudicari posse confidis: ex quibus infiniti tamē ne nomina quidem scripturarū tenent, aut literas etiam vnquam didicerunt. Nam quod cuique ecclesiæ idem permittis, etsi periculosissimum est vnitati (id quod ne mo nisi insanus negare potest) tamen minus absurdum est: eo quod non populum tantum singulæ habent ecclesiæ, in quo multi reperiūtur donis dei præditi, sed clerus etiam cum episcopo, qui ex profecto

Locus
Bucceri
de iudi-
cio vul-
gari, qd
ille fin-
gulis e-
tiam de
plebe, in
rebus
ad salu-
tem ne-
cessari-
is, sum-
mū tri-
buit, re-
prehenditur.

fesso aut solent esse ad iudicandum parati, aut si non sunt, certe merito sunt reprehendendi. Quid sequitur autem? Sed quod fiat ex ipsius spiritu, inquis, non ex humana persuasione. Hoc vero quorsum pertinet? aut cur addis illud, quod per se caput est quaestionis? quo explicato nihil opus sit auctoritatem iudicandi in hoc vel in illo ordine quaerere, sed quid sequendum sit, ultro intelligatur. Sed video quid agas: capi meuis in tam aperto loco. Itaque vitare angustias, elabendique exitum tibi parere voluisti. Quicquid idiota vel haereticus iudicabit, si placuerit, spiritus dei erit, sin displicuerit, ad humanam persuasione relegendis. Vbi erit igitur quaestionis explicatio? An vero hic omnibus iudicium deferetur? At spiritum dei non habent omnes. His igitur, qui ex spiritu iudicant. At hi non sunt certi semper in ecclesia, talesque omnino quaerimus: qui nisi loco & ordine suo inuenti fuerint, quomodo omnibus summam auctoritatem deferemus? Vides igitur quo nos inducas his tuis ambagibus: quas etiam si velis, ne ipse quidem explicare possis. Pudeat te ergo ludificationis in tam graui causa, de qua iam saepe conquestus sum, quam si homines aliquando intelligere coeperint, quid aliud futurum putas, quam te ab omnibus, qui haecenus doctrinam tuam secuti sunt, desertum iri? Que

D d se

DE AVTHORITATE

sequuntur ibidem, confirmant sententiam tuam, nempe ut quisque relinquatur suo iudicio, id quod non modo periculosissimum est paci ecclesiasticae, sed omnem prorsus consensionem eiusdem unitatemque conuellit. Tertium & quartum ex prioribus inferuntur, sed alterum absurdum prudentissimus quisque iudicat, alterum falsum calumniosumque esse dico. Non enim uni homini summum de religione iudicium commisi unquam, neque hodie committo: sed cum uni cathedrae primatum deferam in ecclesia, quo omnia recte & ordine ad vitanda schismata gubernentur, summam iudicandi auctoritatem non nisi universae ecclesiae, hoc est, plenariis eiusdem conciliis, referuo. Sed quibus nam

Pag. 200
cum se-
quenti-
bus.

argumentis probas haec omnia? Verbum dei, inquis, praedicari iussu est omnibus, tamen non recipiatur nisi ab electis & dignis. Ergo iudicium ad omnes delatum esse certum est, idque summum, cum ut aliud de peteret consilium, non praeceperit dominus, sed relinqui iusserit eos, qui illud non reciperent, etiam pulvere de pedibus apostolorum excusso. Huc addis exempla, quibus deus proposuerit vitam & mortem, item benedictionem & maledictionem populo iudaico, ut utrumque vellent, eligerent, iudicium igitur illis supremum delatum fuisse. Sed & Paulum iussisse Corinthios iudicare de communicatione immolatorum idolis, & de mulierum silen-

tio ac velatione in ecclesia. Item, dñm tradidisse oī-
 bus ecclesijs soluendi & ligādi potestatem, ergo &
 iudiciū summū tradidisse. Postremo addis illud,
 quo vel solo vinci necesse sit, Neminem q̄ spū dei
 non sit præditus, posse quæ dei sint, capere, qualis
 sit animalis homo. Spūm autem non dari ab hoīe
 vllō, sed a solo deo, & vbi velit, spirare. ergo nec
 quenq̄ hoīem, quantumuis magna vel auctoritate
 vel potestate in ecclesia polleat, vllum hoīem ex se
 se de rebus religionis certum reddere posse. Hæc
 fere summa est confirmationis tuæ. In qua equi-
 dem miror te tam friuolis rem tantam conari asse-
 rere. Quod si, cum scriberes ista, in memoria habu-
 isses ea, quæ a me supra ex Augustino citata sunt,
 quæque tu homo theologus tam exercitatus in
 his literis, minime ignorare potuisti: non ita con-
 funderes omnia quæ diuersam inter se rationem
 habent, in expositione argumentationis tuæ, ne-
 que nullum discrimen, vel inter ingenij nostri vi-
 res & dei munera, vel inter munera ipsa diuina
 faceres. Etenim ita proponis, Omnibus prædi-
 catum fuit euangelium, vt qui vellent, recipe-
 rent illud, vel repudiarent, nulla consultatione a-
 lio relata. Quid tum postea? Ergo omnibus, in-
 quis, fuit summum iudicium de religione com-
 missum. Non dicam Buccere, quot in hoc vno

Excute-
 unt sine
 gula ar-
 gumēta
 aduersa-
 rij, & vi-
 tia offe-
 duntur.

D d ij ena

DE AVTHORITATE

enthymemate sint vitia, sed duobus tamen demon-
stratis contentus ero. Primū vide obsecro, de quo
iudicio proponas in argumētatione tua, nempe de
eligendi ratione; quæ vel solā opīnionē cōstare po-
test: & de quo loquatur quæstio nostra, nempe de
eo, quod non tam ad nostras, quam ad communes
ecclesiæ causas pertinet, cumq; id ipsum summum
sit, quanta circumspectione munitum, quantis re-
rum facultatibus instructum esse oporteat. Hoc tu
omnibus, qui recipiunt euangelium, aut constare
posse, aut necessarium esse putas? Deinde illud spe-
cta, vtrum iudicio nostro (dum fidem verbumq;
dei amplectimur) id ipsum fiat, an potius dei bene-
ficio: qui nō fidei tantum, sed aliorum etiam cha-
rismatum, vt sapientiæ, intellectus, doctrinæ, inter-
pretationis dona, non omnibus quidem, nec om-
nia singulis, sed quibus vult duntaxat, & quantum
vult, & alia sine alijs largitur. Quæ cū ita sint, quid
probas obsecro vel minimum eius, quod suscepisti?
Nam aut concludis aliud, quam proposuisti,
de iudicio: aut si hoc negas, falsum te proposuisse
negare non potes, qui eligendi opīnionem, vel ne
opinionem quidem humanam, sed donum dei,
quo fidem amplectimur, pro iudicio summo vsur-
pas, iudicio, inquam, statuendi de religione in eccle-
sia, nec tam singulorum expediendi consilia, quam
de

de causis omnibus publicis priuatisque in hac communione decernendi. Similis error versatur in exemplis tuis. Quid enim eligendum obtulit dominus Israeli, quod ipse non suggessit, aut si suggessit, quod eligerent, idcirco ne summum iudicium totius synagogae singulis detulit, quod non tam proprijs singulorum, quam publicis priuatisque vniuersorum causis accommodatum esset. Paulus iussit Corinthios ipsos iudicare, ecquid conueniret, eos, qui per Christi communionem ab idololatria separati essent, cum idolorum cultoribus communicare. Magna puto mysteria, magnum negotium iudicandum detulit, propter quod videatur summum etiam de religione iudicium a verbi ministris, quos ipse instituerat, ad plebem transtulisse. Quis non miretur tam absurda tibi in mentem venire potuisse. Iam vero de clauium, ac proinde iudicandi potestate pari omnibus tradita, quis non videt in eo te non labi tantum, sed etiam cum priori sententia tua pugnare. Quibus enim dedit dominus hanc potestatem, certe solis apostolis, hoc est, sacerdotibus, quanuis adhuc septuaginta discipulos haberet. Ergo his omnibus ut parem soluendi & ligandi, ita & iudicandi potestatem traditam fuisse colligis. Non nego traditam fuisse. Sed si hoc verum est, cur tu iudicandi potestatem tri-

Dd iij buis

DE AVTHORITATE

[5]
 buis omnibus fidelibus: cur illud, quod solis apo-
 stolis, ac proinde episcopis in ecclesia datum esse
 fateris, transfers ad cunctos, non laicos modo, sed
 etiam idiotas? Nihil hic addo nec detraho. senten-
 tiæ argumentatiōis tuæ, quam certe agnoscis, qua
 illud quidem efficere conaris contra me, quo effe-
 cto te ipsum induas necesse est, fatearisq; non qui-
 buslibet hominibus, sed episcopis duntaxat praela-
 tisq; ecclesiæ, sicut ius clauium, ita iudicandi quoq;
 potestatem a domino commissam esse. Sed mitto
 inconstantiam rationis tuæ. Illud respōdeo tibi, nō
 effici, vt si compar iudicandi potestas vna cū clau-
 um potestate sacerdotibus omnibus tradita fuerit,
 idcirco summum q̄q; iudicium intelligatur omni-
 bus & singulis traditū fuisse, quod certe multum
 differt a priuato cuiusq; iudicio, quod ad singulo-
 rum officium pertinet: item a iure ipso cognosce-
 di ac statuendi, quod per potestatis verbum hic in-
 telligitur, alioqui oporteret omnes etiam apostolo-
 rum successores pari sapientia ac iudicandi facul-
 te præditos esse. Sed neq; hoc singuli agnouerunt
 apostoli datum sibi fuisse, neq; suggerebat eis spi-
 ritus, sed vt conuenirent vniuersi potius ad vnā
 cathedram (id quod Hierosolymis postea factum
 fuit) & si quid expedire videretur, non de singulo-
 rum, sed de communi sententia statueretur. Nihil
 igitur

igitur probat ne hæc quidem argumentatio tua
 contra me, sed meam potius sententiam de episco-
 porum autoritate contra teipsum confirmat. Quod
 postremo autem loco tanquam firmissimum ad-
 dis, de spiritu domini, qui solus nos doceat, quis
 etiam attrahat nos solus ad cognitionem veritatis,
 quis obsecro nescit? quis non fatetur iudicium de
 scripturis, atque adeo de tota religione donum dei
 esse, de quo supra diximus? nec tamen ita dispensa-
 ri a domino, ut nullam ecclesiasticæ doctrinæ au-
 thoritatem esse velit, quam ipsam quoque tribuit e-
 piscopis ac sacerdotibus, ut illorum ministerio tan-
 quam voce sua nobiscum agat. Hæc sunt argumen-
 ta tua Buecere, quibus tam gratam causam susti-
 nerere posse confidis, quæ si reciperetur, sublata es-
 set autoritas de ecclesia, sublatum ius ordinis ac
 disciplinæ, cunctaque in turbam certissimam sum-
 mo discrimine deferrentur. Singulas non dico ec-
 clesias, non episcopos prælatosque ecclesiarum, sed laicos
 atque idiotas, impuros multos prophanosque homi-
 nes, hereticos denique popularisque aures captatores,
 summos sibi quævis facis de religione iudices, ita ut
 quod cuique visum sit, hoc statuatur ex dei spiritu, securus iu-
 dicii melioris, sibi soli sapiens, nec sapiens tantum,
 sed etiam si intolerabiliter insaniat, tutus ab omni
 reprehensione atque immunis. Hanc tu fenestram si
 semel

liber-
 tatem
 quæ
 quæ
 quæ
 quæ
 quæ

DE AVTHORITATE

semel totam aperueris, si armaueris populum hac
noua inauditaque licentia, quantum mali, quam per-
ditas inauditasque sectas (quarum plus satis iam pri-
dem habuit Germania) in tota ecclesia excitabis.
Nō potest igitur probari, sed ne ferri quidem hae-
doctrina tua, qua non restituas nobis religionem,
sicut videri vis, sed mittis in discrimen vltimum, ac
que adeo funditus euertis. Quid restat igitur, nisi
vt contra ostendatur illud, quod ex his, quae a me
hucusque confirmata sunt, necessario efficitur, sum-
mum scilicet in ecclesia iudicium, non penes hunc
vel illum, siue laicos siue certarum ecclesiarum mi-
nistros, sed penes vniuersum nomen ecclesiasti-
cum esse, quod a spiritu sancto per ordinem hie-
rarchicum regitur, ex diuina institutione (sicut de-
monstratum est) quodque in hac vnitatem catholica
per eundem ordinem, duce eodem spiritu, ad salu-
tem omnium hucusque propagatum, ita retinetur,
vt auctoritati ministrorum omnes subiectos esse
oporteat, quicunque salui esse velint, decretisque eo-
rundem legitimis sine recusatione obtemperare.

Tertium
caput,
quanta
penes
quosque,
& ubi

Venio enim ad illud, quod in partitione mea ter-
tium proposui, quae nam scilicet, quantaque sit pe-
nes quosque, & ubi sit summa ecclesiae auctoritas.
In quo sane hoc primum constituo (quod tamen
ita certum confessumque est, vt nullam probatio-
nem

nem desideret) nullo vnquam tempore vniuersum nomen Christianum vnum in locum conuenisse, aut etiam conuenire potuisse, sed cunctas ab apostolis vsq; synodos coactas fuisse ex episcopis duntaxat ministrisq; ecclesiæ, ita vt in alijs plures, in alijs maximis etiam grauissimisq; concilijs pauciores fuerint, quorum authoritas vniuersam ecclesiam representarit. Huic addo, Vnam solam indiuisamq; ecclesiam esse, quam catholicam appellamus, cuius qui respuat authoritatem, non posse intra vnitatem eius consistere, sed pro extraneo aduersarioq; eiusdem habendum esse, secundum illud, Qui non est mecum, cōtra me est. Et, Qui non colligit mecum, dispergit. Nihil enim hic medium est, sed omnino aut ciuem ecclesiæ, aut hostem esse oportet. His constitutis, dico summam ecclesiæ authoritatem penes ordinem hierarchicum, hoc est, sacerdotes, episcopos, cæterosq; ministros esse, nō singulos quidem aut plures, sed vniuersos, vniuersitatemq; ipsam representantes, vt quicquid ab his legitime ad agendum de rebus ecclesiæ congregatis decretum statutūq; fuerit, id teneatur ab omnibus, nec cuiquam intra vnitatem corporis Christi manenti, aut sentire contra, aut agere fas sit. Hec non mea vnus Buccere, sed omnium catholicorum sententia est, ita apta veritati ac necessaria, vt

Ee tu,

fit summa ecclesiæ authoritas

DE AVTHORITATE

tu, qui oppugnas ministros ecclesiæ, hanc tamen prærogatiuam illis non tribuere non possis. Ita enim scribis in libro tuo, & propemodum fateris illud ipsum, quod ego contendere abs te paro, auctoritatem scilicet ecclesiæ esse penes ministros, potestatem penes populum vniuersum. Potestas

Pag. 157 ecclesiæ, inquis, quam dominus per homines in ecclesia sua exerceri vult, penes populum Christi vniuersum est, auctoritas autem in ea administranda est penes ministros ecclesiæ, & hoc ea distributione & ratione, quam supra exposui in loco de communione ecclesiæ. Illo autem in loco, nempe

Pag. 153 paulo ante finem, ita scribis, Quarto confectum & hoc est, ecclesiæ auctoritatem merito esse penes ministros ecclesiæ pios maiorem quam apud laicos, ampliorem item penes eos ecclesiarum ministros, qui in scripturis sunt amplius exercitati, & spiritu opulentiùs præditi, grandiore adhuc penes piorum concilia, & celliorem apud concilia sanctorum ampliora. Amat enim deus suas vocationes & munera, & ornare ea solet singularibus donis ad ædificationem ecclesiæ. amat item suorum cœtus, & est in medio eorum, vt collata a se in commune singulorum dona & spiritus sui facultates, ecclesijs plus commodi adferatur. In his Buccere illud accipio, quod fateris administranda

ECCLESIAE.

dæ ecclesiæ auctoritatem penes ministros esse. Sed
 quod postea addis, pios, viderisq; malos atq; im-
 pios ab hac sorte excludere, hoc vero supra a me
 confutatum est, soleq; ipso clarius demonstratum,
 quantum hic aberres a vero, quantumq; a te dis-
 sentiat, non Augustinus modo, qui multis grauif-
 simis verbis scripturam illius loci explicat, sed ip-
 sa etiam scriptura, quæ per se ibidem clarissima
 est, a qua nemo potest sine piaculo grauissimaque
 impietatis nota dissentire. Illud vero, quod de po-
 testate dicis, nō falsum modo, sed etiam absurdum
 est. Primum enim auctoritas a potestate separari
 non debet, cui coniuncta est, neque extra eandem
 vim ullam habere intelligitur. Deinde, quia pote-
 statem populo vniuerso, id est, ecclesiæ toti tribuis, <sup>Autho-
ritas cū
potesta-
te cōiun-
cta est.</sup>
 & adimis clero, cuius ministerium tamen esse fate-
 ris, nec vides populo ad salutem, clero ad functio-
 nem datam esse. Dictum est enim Petro, non vni-
 uerso populo, Et tibi dabo clauēs regni cœlorum.
 Et apostolis om̃ibus, Accipite spiritum sanctum,
 quorum dimiseritis peccata, dimittentur eis, & cæ.
 Ministris igitur auctoritatem nudam, populo v-
 niuerso potestatem tribuis, noua sane in hac causa
 distributione, dirimēs ea, quæ separari nō possunt,
 cum potestatem sequatur auctoritas, neque vbi
 hæc vera est, illa omnino nulla esse possit. Quod
 Be ij au

DE AVTHORITATE

autem simpliciter auctoritatem nominas, nec summam addis, video te auctoritatem quidem ministris ecclesiae, sed non summam concedere, in quo mihi tecum summa praecipuaque controuersia est, cum ego scripturae primam, ecclesiae secundum mentem scripturae parem tribuam: tu vero contra, ecclesiae nullam nisi secundum scripturam, minime parem tamen, scripturae autem primam vniuersamque deferas. Quo sane in loco eorum meminisse debes, quae supra a me de conditione & intellectu scripturae, deque vitijs disputationis tuae ante oculos posita sunt. Nullus enim finis erit, neque certi quicquam habebit ecclesia, si hoc ipsum, in quo tu caput constituis doctrinae tuae, recipiatur. Ita enim censes, non aliter decreta ecclesiae rata esse oportere, quam si cum scriptura consentiant. Nec tamen interim sensum vllum scripturae nisi ex alio porro scriptura (ut iam saepe dictum est) recipis, ut cum in infinitum fiat progressio, nemo te assequi aut impedire possit. Contendis enim errare posse concilia, scripturam non posse, nullamque tantam auctoritatem ecclesiae tribuis, quam non ipse rursus euertere queas, si velis. quae sane aperta est ludificatio. Aut enim nihil tribue ecclesiae, aut quod tribuis, ratum esse sine. Nego primum, errare posse concilia legitime coacta & habita, cum dux eorum

Cōcilia:
legiti-
ma erra-

rum

rum & rector sit dei spiritus, sicut scriptura testatur, Vbi duo vel tres conuenerint in nomine meo, ego cum eis sum. Deinde etiam si errare possint, tamen nego tibi aut mihi fas esse inquirere in decreta ordinis hierarchici, vt quæ ab illo semel promissa, iudicata, decretaq; sunt, nos in quæstionem reuocemus. Quid enim hic aliud dici salua disciplina, aut quid opponi potest? Tuum est parere auctoritati ecclesiasticæ, sub qua salus omnium constituta est, non inquirere in concilia, non decretis consultisque patrum obrectare, securus periculum manseris intra vnitatem catholicam, teque a corpore Christi minime segregaueris. De scriptura igitur & ecclesia ita statuo, in scriptura summam, in concilijs saluberrimam auctoritatem esse. Itaq; minime errare eum, ac ne posse quidem falli, qui scripturam ita amplectitur, vt sciat intellectum eius ab ecclesia petendum esse. Quod si neq; intellectum scripturæ secundum ecclesiam, neq; ecclesiæ auctoritatem per se receperit, non video quid sequi possit, cum extra ecclesiam, neq; ratio salutis vlla, neq; veritatis inquisitio fructuosa existat. Nunc illud videndum est, qua constantia, cum vno in loco omnibus, etiam idiotis, supremum iudicium non de scripturis tantum, sed etiam de omni religione ad salutem necessaria, deferas, alio in loco auctori-

Et iij tatem

re non
posse,
nec si ex
rent, ab
inferio-
ribus in
ea inqui-
rendum
esse.

Scriptu-
ræ au-
thoritas
summa,
ecclesiæ
saluber-
rima.

Incon-
stātia as-
sertionū
Bucceri.

DE AVTHORITATE

tatem tribuas ministris ecclesiæ, eandemque valere velis, non in episcopis modo ac synodis, sed etiam in priuatis hominibus, si docti ac pii sint, et quo sanctior sit quisque aut doctior in ecclesiâ, eo maiorem fidem mereatur. Hoc si verum est, si plus credendum est doctis quam rudibus, plus multis quam vni, plus concilijs maioribus quam minoribus, quomodo de rebus ad salutem necessarijs pariter iudicant omnes? quomodo suum cuiusque iudicium summum est? suæ quisque sententiæ relinquendus? Nisi vero ex spiritu dei iudicant etiam idiotæ in ecclesiâ? docti & disertis non iudicant? Quid igitur dicere potes, quo minus fatearis vel hanc, vel illam sententiam tuam falsam esse? Etenim si cuiusque iudicium est summum, cur vlllo in loco vel ordine abs te authoritas constituitur? quid enim proderit ecclesiæ? aut quæ vis authoritatis, quæ utilitas erit? Sin vero utilem, imo etiâ necessariam esse fateris, cur illud posuisti in oratione tua, quod falsum absurdumque est? cur me in errorem inducere voluisti? Nisi vero eundem spiritum esse ais, qui omnibus suggerat omnia, atque idcirco authoritatis quidem discrimen esse in ecclesiâ, iudicandæ veritatis nullum esse, quoniam ex eodem spiritu iudicia fiant omnia, neque non inter se conuenire possint. Primum vana esset authoritas, cui nullum

ius,

ECCLESIAE.

ius, nulla facultas commissa esset. Quanq̃ tu ean-
dem in ministerio ecclesiastico constituis: quod
dum facis, quomodo iudicandi vim ei detrudere
potes? Vtrum non multa a ministris ecclesiae ad
utilitatem eiusdem iudicanda statuendaque sunt?
An vero hi soli non habent iudicandi spiritum, fa-
ber quilibet ac tutor in ecclesia habet? Deinde non
nego per eundem spiritum iudicari omnia, sed in-
de effici, vt quilibet iudicare possit, minime conce-
do. Non enim quia per eundem spiritum omni-
bus iudicandum est, idcirco omnes iudicant, sed
hi duntaxat, qui spiritum habent. Habere autem o-
mnes nego. Qui aut̃ habeant, manifestum est, in his
praesertim, quae ad iudicandi facultatem pertinet.
Vnicuique enim, vt inquit Paulus, dat̃ manifestatio
spiritus ad utilitatem, alij quidem sermo sapientie,
alij scientiae, alij fides, alij gratia sanitarum, alij opera-
tio virtutum, alij prophetia, alij discretio spirituum,
alij genera linguarum. Et paulo post, Quosdam
posuit deus in ecclesia, primum apostolos, secundo
prophetas, tertio doctores, deinde virtutes. Hos
ego Buccere esse arbitror, q̃ possint ac debeant iu-
dicare, nō de scripturis tm̃, sed etiā de omni religio-
ne in ecclesia, q̃s nō obscuros, sed manifestos esse di-
cit Paulus, certe ministros, hoc est, episcopos prela-
tosq̃ ecclesiae, non plebeios, p̃phanosq̃ homines,
qui

DE AVTHORITATE

qui fere abhorrent ab his studijs, quibus hæc dona dei contingere solent, sed eos, qui pollent ingenij, qui literis doctrinaq; exculti præstant cæteris, locumq; authoritatis in ordine ecclesiastico tenent. Hos tu si negas, quia impij fortasse multi peruerſi q; sint, his donis præditos esse, valde erras, id quod neq; alijs in locis scriptura ipsa, neq; hic Paulus dissimulat, dum separat inuicem hæc dei munera, alijsq; alijs dari admonens, tantum inter ea discrimen facit, vt in sequenti mox capite, solam charitatem valere ad salutem, cætera omnia nihil esse, hoc est, nihil ad salutem prodesse, affirmet. laccat igitur tua illa de communi iudicio sententia, quæ non solum authoritatem omnem tollit de ecclesia, sed etiam propter absurditatem nulla ratione sustineri potest.

Sola ecclesia est, quam nos amplecti iubet dominus, quam audire in terris, cui omnes obedire, vel extra eandem esse præcipit. Si peccauerit in te frater tuus, inquit, neq; monitus destiterit, dic ecclesie: si hanc non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus. Quid hic certius dici potuit? Tu omnem turbam conuocandam esse censes, quoties corrigendus est frater? an illos potius, qui præsunt discipline? quos iudices cæterorum non tantum ecclesia, sed etiam dominus ipse esse voluit? Quis igitur negare potest authoritatem summam eisdem

Solius
ecclesie
in terris
summa
authori-
tas.

com

commissam esse: vt qui illos contemnat, ne communionem quidem dignus habeatur. Sed idem alio quoque in loco, nec minus clare a domino exprimitur. Super cathedram Moysi, inquit, sederunt scribae & pharisaei. omnia ergo quaecumque dixerint vobis, seruate & facite, secundum opera vero eorum nolite facere: dicunt enim & non faciunt. Quibus verbis & malos impiosque homines fatetur praeesse synagoga, & tamen parere eisdem, doctrinamque eorum audire iubet. Nisi forte qui tunc erant scribae & pharisaei in synagoga, non sunt hodie episcopi ac praelati in ecclesia. Aut quae Moyses per spiritum dei in synagoga salubriter instituit, eadem CHRISTVS per eundem spiritum in ecclesiam non propagauit. Quid igitur hic habes, quod respondere possis? Dico his duabus scripturis authoritatem ministrorum constitui in ecclesia, authoritatem summam, inquam, cui parere necesse sit, quam qui contemnat, extra ecclesiam sit habendus. Tu vero vt authoritatem tribuas ordini hierarchico, summam tamen adimis, neque aliter vllam concedis, nisi quatenus amplectitur verum purumque sensum scripturae, quem tamen ratum esse non sinis, nisi tuo seruiat instituto: contra te facientem ducis longius, nulla interpretatione recepta, nisi quae per aliam scripturam (etiam si nulla

Ff omni

DE AVTHORITATE

omnino extet) probari possit. Ego simpliciter dico, summam auctoritatem esse penes ministros ecclesiae, vniuersitatem representantes, duce & comite scriptura, cuius in literis prima sit auctoritas, quam qui legant citentque omnes, quicumque de religione disputant, nisi intellectum eius ab ecclesia petiuerint, certos ipsius esse non posse: ab ecclesia, inquam, non quam tu fingis, modo coelestem quandam & quasi in aere pendentem, modo sine macula & ruga bonorum duntaxat piorumque matrem, quae nunquam fuit in terris, neque futura est, sed quae bonos pariter ac malos in hac vita complectitur. Notae sunt enim parabolae de piscibus, de palea & tritico, item de zizanijis in agro usque ad messem tolerandis. Quae si non satisfaciunt tibi, non video quid in apertissimis rebus satis tibi esse possit. Quae causa igitur est, cur in concilijs maximis summam & irrefragabilem (vt vocant) ecclesiae auctoritatem esse neges? in quibus vniuersitas fidelium ex maiorum instituto, exemplo apostolorum, legibus ac moribus ecclesiae, in vnitatem catholicam conuenit: in quibus non paucorum, sed omnium audiuntur sententiae, quorum vt singuli suam, ita vniuersi vnam catholicamque ecclesiam, quae spiritu dei nunquam destituitur, repraesentant? An quia non omnes p[ro]p[ri]i ac

ac iusti sunt, qui sententias dicunt. At iusti interim
 ac pii fortasse multi. Quis enim iudicauerit? Cum
 puncto etiam temporis conuertere possit impius, &
 ex peruerso sanus fieri. Deinde planum iam fa-
 ctum est, Deum iniustis etiam atque impijs dona
 sua largiri. Quod si vsquam fieri credendum est,
 certe hoc in loco, & in hac causa minime dubita-
 ri conuenit, vbi omnium salus totiusque ecclesiae
 negotium agitur. Prima igitur ac summa totius
 ecclesiae auctoritas est in concilijs oecumenicis, id
 est, vniuersalibus recte & ordine coactis, quae ex
 cunctis orbis terrarum gentibus, quam late pa-
 tet nomen Christianum, numero episcoporum,
 doctorumque hominum frequentia, maxima ce-
 leberrimaque esse solent. In quibus quae statu-
 untur, ad omnes pertinent, nec de eis dubitare,
 aut cuiquam se excusare permittitur. Altera est
 synodorum prouincialium, in quibus plures ec-
 clesiae conueniunt, sed non vniuersitatis nomi-
 ne: in quibus quae statuuntur, non obligant nisi
 si auctores suos cum subiectis ecclesijs, donec ab vni-
 uersis comprobentur. Cuiusmodi fuit decretum de la-
 pis Cypriani temporibus ex Africana synodo, quod
 ab vniuersa postea ecclesia receptum, & ad omnes pro-
 pagatum fuit. Tertia & vltima episcoporum est au-

Autho-
 ritatis
 gradus
 in eccle-
 sia.

Ff ij tho-

DE AVTHORITATE

thoritas in sua cuiusque ecclesia, quam tamen decretis canonicis subiectam esse oportet, alioqui vim nullam habet, ne aberrent ab unitate catholica priuatae ecclesiae, neue sententiarum varietas in schismata abducatur. In his omnibus illud obseruandum est, vt plus valeant clericorum quam laicorum sententiae, plus doctorum, piorum, sanctorumque hominum (vt tu quoque sentis) quam aliorum, minus paucorum quam plurium, si caetera sint paria. Etenim multa & in singulis, & in comparatione plurium spectanda sunt, ex quibus colligitur dignitas, quae sedes ipsa ac fundamentum authoritatis est, quam quia ex multis variisque causis alij maiorem, alij minorem obtinent, fiunt etiam authoritatis gradus diuersi. Summa autem praestantissimaque in terris dignitas cum sit ecclesiae propria, authoritatem quoque eiusdem summam esse conuenit, non solum ad veritatis fidem omnibus, qui illam matrem sponsamque CHRISTI agnoscunt, sed etiam ad salutem. Etenim errare possum, & quod grauissimum est, sciens etiam veritati resistere, nec tamen continuo intra ecclesiam manens, salutis spem amifero. At extra ecclesiam si, non dico errauero, sed diligens etiam verique tenax ero, si omnia quae Paulus extra charitatem dona enumerat, habuero, charitatem autem, quae vinculum est

unitas

unitatis, non habuero, ac proinde seiunctus a fratribus extra domum dei habitauero, nulla iam fides, nulla veritas, nulla religio prodest mihi, sed hisce cunctis cum dotibus, quibus dominus ornatum me esse voluit, quia fructum earum ad charitatem non contuli, infelix atque abiectus in gehennam mergar.

Sed scio quid dicas. & in hoc sane, qui vestras partes defendunt, summum præsidium sibi constituere solent. sed frustra. Negant veram ecclesiam esse penes papistas: quare nec auctoritatem vllam penes eosdem esse posse. Ergo adulteram illam (vt video) meretricemq; Babylonicam nobis assignatis: de qua loquitur scriptura in Apocalypsi: quam non CHRISTVS, sed bellua illa horribilis, septiceps, sponsam habet, quam vestri certe populo in tabulis spectandam proponunt, insidentem belluæ, ac triplici indutam corona, cum poculo, ne quid odij scilicet præmittatur, non in clericorum modo ordinem, sed in ipsam etiam Petri cathedram, ex qua doctrina fidei quondam per apostolicam auctoritatem pene in orbem terrarum propagata est. Sed quibus nam argumentis rem tantam persuadere conamini? Duabus sane: verbo puro, & recto sacramentorum vsu, quas proprias quasi notas veræ ecclesiæ facitis. Has au-

Vbi sit
vera ecclesia, penes catholicos, an Lutheranos.

Ff iij tem.

DE AVTHORITATE

tem penes vos esse contenditis, quare nec abesse
veram ecclesiam. Papisticam autem, quia his desti-
tuta sit, non esse veram CHRISTI, sed potius im-
piam Antichristi congregationem. Primum re-
pondeo tibi, has notas quidem esse veræ ecclesiæ,
sed non solas, quare nec finitionem eius absolue-
re. Quid enim si quis extra ecclesiam tueatur veri-
tatem verbi? & sacramentis eo modo, quo tu vis,
vtatur? cum ne continuo intra ecclesiam colloca-
bis? qui reliquit fratrum communionem? qui se
ab vnitate corporis dominici, extra quam nec ver-
bi nec sacramentorum fructus vllus esse potest,
separauit? Deinde illud vide, quomodo ex his du-
abus notis ecclesia certa reddi possit, quæ ipsæ
per se incertæ sunt, neque in hac omni quæstione
nostra vllum nisi ex authoritate ecclesiæ finem in-
uenire potuerunt. Aequè enim incertum est, quæ
sit vera puraque doctrina, item quis verus sacra-
mentorum vsus, atq; illud, qd per hæc ipsa demon-
strandum erat, nempe, vbi sit vera ecclesiæ posses-
sio, quam vtrinq; nobis vendicamus. Verunta-
men si quæris, vnde hæc ipsa certa fieri possint,
docui modo ac multis verbis demonstraui, non
aliunde quam ex scripturis, sed scripturarum in-
tellectum ab ecclesia petendum esse. Quæ cum
ita sint, non tam ex ratione verbi ecclesia certa sta-
tuenda

tuenda est, quam vera vis verbi hodie & sacramen-
 torum usus ab ecclesia petendus. Non sunt igitur
 hæc apta ad explicandam hanc quæstionem, sed il-
 la potius, quæ unitatem possessionis ecclesiasticæ
 ostendunt, inchoatam a prima origine, & in has il-
 lasue partes perpetua successione propagatam.
 Quanquam de verbo satis responsum est tibi, quæ
 sit illius puritas, quam tu requiris in doctrina, quæ
 & qualis interpretatio tua, unde verus eiusdem in-
 tellectus petendus. De sacramentis autem nullam
 maiorem inter nos controversiam quam de eucha-
 ristia esse arbitror, utrum sub vna tantum, an sub du-
 abus speciebus dispensari debeat, de quo ipso eti-
 am satis disputatum est a me, planumque factum, non te-
 mere abijciendam esse longissimi temporis consue-
 tudinem, neque rem tanti esse, ut ea causa ecclesia scin-
 di debuerit, sed unitatem eius cunctis sacramentalium
 rerum detrimentis anteponendam fuisse. Quid restat
 igitur, nisi ut ostendam, non ex his notis, quas vos frustra
 proponitis, sed ex unitate ipsa, quæ individua est, ec-
 clesiam a prima origine sua, quam duo lumina apo-
 stolorum in vna principe cathedra constituerunt, per-
 petua præscriptione ad nos esse propagatam.
 Etenim vna est ecclesia Buccere, semperque vna
 fuit & individua, quæ bonos & malos, pios &
 impios complectitur, a quorum communione
 qui

Veram
 ecclesiæ
 possessio-
 nem ex
 perpetua
 continua-
 tione uni-
 tatis græ-
 da esse.

DE AVTHORITATE

Inducit
locus de
cōmuni
one, &
secessio
Luthe-
ranorū
a veteri
ecclesia
reprehē-
ditur.

Hoc fatef
Bucc. pag.
234, sed ne-
gat nisi cū
ueris mem-
bris Chri-
sti, hoc est,
bonis & pi-
is, cōmuni-
candum es-
se, pag. 237
Porro de-
lectū facit
inter ma-
los, clerū &
populo se-

qui recedit, extra ecclesiam est, neque ut non sit Chri-
sti aduersarius, omnisque diuini beneficii ad salu-
tem expers, vlla ratione obtineri potest. Tu autem
cur secessisti a communione nostra? cur vnita-
tem veteris ecclesie reliquisti? quæ a Petro vsque
iactata quidem procellis multis, inque angustum
coacta, integra tamen indiuisaque in hoc vsque
tempus permansit? An vero hoc factum non est?
Vtrum igitur mansisti in ecclesia? an ab eadem se-
cessisti? Si mansisti: cur non communicas nobis-
cum? cur instituta patrum non seruas? imo cur ve-
stri arcentur a nostris ecclesijs, & ne quasi conta-
minentur communione nostra, edictis prohiben-
tur? Sin autem secessisti a nobis, qui a maioribus
aut veram tenemus, aut confitendum est illos mi-
nime veram habuisse ecclesiam, quomodo in ea-
dem te esse prædicas? veros possessores excludis?
Aut cū fatearis malos semper esse permixtos bo-
nis in ecclesia, qua constantia, si reliquisti malorum
communione, in eadem tamen, ac proinde cum
malis ipsis, qui a bonis secerni non possunt nec de-
bent, permādisti? Nisi forte a malis, qui impij sunt,
secessisti, mansisti cum his, qui quauis mali sint,
hoc est, homicidæ, adulteri, raptores, tamen non ad-
uersantur verbo dei, nec Antichristo, hoc est, Ro-
mano pontifici, seruiunt. Ergo & mansisti (vt vi-
deo)

deo) & pariter secessisti. Mansisti cum malis, sed non cum impijs, idololatrias autem & Antichristi seruos fugisti. Mira secessio. Cur igitur non communicas cum eisdem, cum quibus mansisti? Nisi forte omnes idololatrae sunt, quicunque Romanum pontificem in ecclesia pro primatu agnoscunt. Ergo ab omnibus secessisti, nec est vllum discrimen secessionis tuae a communione papistica, sed omnes pariter tibi impij atque idololatrae sumus. Verum demus hoc tibi, hasque angustias paulisper relaxemus. Liceat tibi secernere clerum a populo papistico, ut videaris in vna atque indiuisa ciuitate non a plebe, sed a patribus secessisse, quanuis reuera dum communicas cum nullo, ab omnibus te secessisse re ipsa confiteris. Primum nego tales esse, quales tu facis, quos potissimum fugere voluisse videri vis, oppressores euangelij, idolorum cultores, seruos Antichristi. Quomodo hoc mihi probabis? id quod supra etiam flagitavi abs te, quomodo probabis criminationes illas atrocissimas, quas tunc denique, postquam reliquisti illos, intendisti? ante tacuisti. Non auditur excommunicatus, nisi se restituat ecclesiae, aduersario, inimico, hosti, nisi probet obiecta, non creditur. Quomodo igitur conuincas tam atrocium criminum tot episcopos, tot sacerdotes, tot pios praestantesque homi-

G g nes,

cernes, pa.
233. Res q
q̄ cōmuni
candas di
stinguit,
pag. 215.
Pag. autē
2. 5. & 208
totā cōmu
nionē cele
stē facit, as
uocans ab
externis
corporalis
busq; reb.
& ad iolas
spiritalis
adstrigēs.
Itaq; vari
at hoc in
loco, nec
tū secū ip
se dissidet,
sed etiā cō
tra scriptu
rā de xiza
nīs sine
delectu us
q̄ ad mesē
sem tolerā
dis, cōtra
q̄ Augusti
nū & omnes
orthodox
os patres
manifestū
sime pugo
nat.

DE AVTHORITATE

nes, qui adhuc permanent in vnitate ecclesiastica: qui agnoscunt Petri, non pestilentiae cathedram: qui eidem Petro hunc honorem habent, hanc adhuc auctoritatem deferunt, vt successorem eius p primo episcopo, proq; summo pastore, hoc est, curatore gregis dominici, & venerentur in terris, & se curae potestatis eiusdem secundum disciplinam a maioribus traditam committant: quomodo, inquam, conuincas hos omnes: quomodo probabis seruos diaboli & Antichristi esse: Deinde finge probari posse, id quod fieri posse ne ipse qui dem sperare audes, quero ex te, num si probari posset, illos omnes esse, non dico seruos Antichristi, sed diaboli filios, putares idcirco scindendam esse ecclesiam: vnitatemque corporis huius sacrosancti, cuius caput CHRISTVS est, violandam: Dominus iussit zizania vsque ad messem crescere, vt tunc denique separata a tritico mittatur in ignem. Quid ita: Ne forte, inquit, colligentes zizania, eradicetis simul cum eis & triticum. Quid haec sibi verba volunt Buccere: Tu separationem malorum a bonis fieri vis ante messem: CHRISTVS prohibet: ne simul euellatur & triticum, ne boni scilicet per malos legantur, ne perturbetur ecclesia, ne hec vnitas, extra quam nemo saluus esse potest, scindatur. Quam multi secuti sint partes vestras, etiam boni

Zizania ad messem toleranda.

ECCLESIAE.

boni ac pii, quam multi sequantur quotidie, quos
 fortuna vel origo illic deprehendit, quam multi
 adhuc secuturi sint, nisi consulatur in medium, dis-
 rupta quoque vnitas aliquando farciatur, tu certe si non
 vides, optimus tamen atque integerrimus quisque ut
 videt ante oculos, ita quæ cerni non possunt, facili-
 lime coniectura assequitur. Quid dicam de dissi-
 dio animorum mutuoque partium odio? quod
 cum studijs per se ardet, tum vero ita accenditur
 concionatorum improbitate, quorum pars maxi-
 ma ex vestris omni copia criminationum nostros
 longe superant, ut si nihil aliud mali haberet hæc
 diuisio, tamen hæc vna res ferret satis ad interi-
 tum, mutuaque offensio iniuriarumque acerbi-
 tas, quæ a Christianis moribus institutisque euan-
 gelicis alienissima esse debet, satis deplorari non
 posset. Hanc bonorum offensionem Buccere ve-
 tabat dominus, horum causa relinqui impios ac
 sceleratos in ecclesia vsque ad suum tempus vo-
 luit, ne scinderetur vnitas, ne totum corpus perturba-
 retur. Qui ergo tolli possunt commodè, quorum se-
 gregationem aut postulat criminum atrocitas in-
 tolerabilis, aut ipsi se factis suis eliminant, horum do-
 lenda quidem iactura, sed tamē necessaria est. Tol-
 lantur igitur isti, qui ferri non possunt, corrigatur

Gg ij atque

DE AVTHORITATE

atque ejiciatur impietas, nihil veto, imo iubeo etiam atque præcipio, sed ita, ut servetur tranquillitas, ne boni offendantur, ne violetur unitas ecclesiastica, quæ nulla utilitate in terris, nulla ratione reformandæ religionis compensari potest. Nam

Pag. 205 quod negas communionem hanc in externis rebus positam esse, hoc est, locis, personis, externisque actionibus, ex quo genere doctrinam fidei sacramentorumque usum esse negari non potest: quodque

Pag. 215 alio in loco eandem communionem ad dogmata & ritus, sed non nisi a CHRISTO & apostolis institutos, adstringis, in hoc vero satis ostendisti, aut miscere coelestem illam triumphantemque ecclesiam, quæ cum omnibus electis post hanc vitam futura est, cum hac terrena, quæ adhuc in carne Christo militat, de qua hic proprie quæstio est. Aut si hoc negas, certe prodis maiori etiam vitio inconstantiam tuam, qua quod detrahis communioni

uno in loco, in alio rursus ita aperte reddis, ut verbis demonstrare fluctuationem tuam, longaque oratione rem persequi minime sit necesse. Sed scio quid agas. Secernis clerum a populo, & opponis mihi locum ex epistola Cypriani, coniunctum cum Osee prophetæ testimonio, non esse communicandum cum impijs sacerdotibus, sed sacrificia eorum fugienda esse. Sacrificia eorum, inquit Osee, tanquam panis

Tollitur obiectio, & locus ex Osee & Cypriano in aduersariū conuertitur.
Pag. 215

panis luctus, omnes qui manducant ea, contami-
 nabuntur. Ad quos, oro te, pertinent ista? Lege
 quæ præcedunt. Reuersus est Effraim in Aeg- Osee 6.
 yptum, inquit, & in Assyrijs pollutum comedit.
 Non libabunt domino vinum, & non placebunt
 ei. De desertoribus loquitur Buccere, qui reli-
 cta synagoga, ac lege Mosi posthabita, ad idola
 se conuerterant. Hos dicit in Aegyptum, hoc est,
 ad maiorum suorum idololatriam, rediisse, quo-
 rum multi sub Pharaone seruientes, se eadem im-
 pietate polluerant. Hos tu cum nostris conferre au-
 des? Cur non potius confers cum tuis sacerdoti-
 bus? Lege quæ sequunt, & vide in vtros sententia
 prophetæ magis conueniat? Quia panis eorum,
 inquit, animæ ipsorum: non intrabunt in domum
 domini. Quis est panis iste? quæ domus domini?
 Panis animæ ipsorum, inquit, hoc est, gulæ & vo-
 luptatis, quem offerebant Effraim & Iuda idolis,
 quo immolato vesci gaudebant, gaudentq; hodie
 in, vt vereor, qui ex nouis doctrinis nomē apud po-
 pulū, apud principes & ciuitates stipendia sibi que-
 runt. Certe domum dei in terra sancta non intra-
 uerunt hi tribules, qui relicta communione syna-
 gogæ idololatria se polluerant: cum vastatum es-
 set templum domini a Babylonijs, propter pecca-
 ta populi, atque igni deletum. Hanc autem donum

Gg iij quam

DE AVTHORITATE

quā in hac causa intelligere possumus, nisi CHRIS-
 TI ecclesiam: quam vos cum Iuda & Effraim
 reliquisse omnes catholici clamant: quam vestros
 etiam prohibetis ingredi, tantum abest, ut vos in
 eandem aliquando regredi cogitetis. Hæc dura
 tibi videtur interpretatio. Non est mea Buccere,
 sed Hieronymi, quam si ego dissimulare velim,
 tamen legunt omnes, nec ea, quæ proferuntur a
 me, non vera esse fateri non possunt. Lege enim
 ipse tu, & cogita, quam utile fuerit tibi mouere
 hanc auctoritatem contra me, quæ ita in te graui-
 ter recidit, ut acrius vulnerari non possis. Non
 habitabunt, inquit Hieronymus, in terra domi-
 ni, qui recesserunt ab ecclesia, & reuersi sunt men-
 te in Aegyptum, & Assyriorum, id est, dæmo-
 num comedent sacrificia, nec libant domino vi-
 num. Et mox, Sacrificia hæreticorum, inquit, pa-
 nis luctus est & lachrymarum: omnia enim, quæ
 faciunt, vertuntur in fletum. Persequere cætera,
 videbis hunc totum locum intelligi a Hierony-
 mo, non de vllis sacerdotibus, qui manent in ec-
 clesia, sed de ijs, qui recesserunt ab eadem, sicut Ef-
 fraim, Israel & Iuda recesserant a veteri cultu le-
 gis Mosaicæ, & se idolis adiunxerant, quorum
 defectionem per singula prope verba & sententi-
 as ad desertores ecclesiæ accommodat. De Cy-
 pria

priano autem quid opus est verbis? Plebem re-
prehendit, quod in electionem duorum hæresi-
archarum, Basilidis & Martialis, quos ipse blas-
phemos in DEVM & idololatriæ conuictos
esse scribit, suffragio suo consenserat, quodque re-
posuerat eosdem in episcopatum, ex quo ante pro-
pter hæc ipsa crimina deiectioni fuerant. Horum
communione damnat, neque horum tantum,
sed omnium, qui non secundum DEI volunta-
tem, sed secundum humanam præsumptionem
ordinantur in ecclesia. At qui sunt hi? quæris.
Nonne vel ex hoc ipso Cypriani loco fateri cogemur,
eos esse, qui ordinantur a priuatis ac seditiosis?
qui non via canonica prouehuntur ad sacros or-
dines, sed vi intruduntur contra instituta ecclesiæ,
ac proinde contra diuinam voluntatem. Deus enim
has partes commisit ecclesiæ, eiusdemque ordinatio-
nem per inuocationem nominis sui factam recipit,
nec tamen ullam interim ecclesiam nisi vnicam &
indiuisam, nullamque ordinationem nisi intra ean-
dem ipsam, agnoscit. Quæ si ita non sunt, quis te cer-
tum reddet diuinæ voluntatis? quis suggeret, quem
ordinari velit dominus? quem in tanta merito-
rum obscuritate probet vel repudiet? Ecclesia cer-
te sola est, penes quam dñs hæc potestatem esse vo-
luit, quæ quæcunque ordinauerit, siue vtili ministerio,
siue

Exponi
tur locy
Cypria-
ni ex es-
pisto. 4.

DE AVTHORITATE

siue aduersarium etiam hostemque futurum, ipse
 ratum habere creditur, neque aliter omnino fieri po-
 test. Nisi te hic quoque singulorum iudicia delectant,
 aut putas turbæ ac rixæ, hoc est, studijs multitudi-
 nis, rem tantam committendam esse. Nam hoc etiam
 queri te video, & velle, ut plebs maxime habe-
 at potestatem eligendi dignos, vel indignos recu-
 sandi. Quid hic sentiat Pighius, nihil ad me, neque
 scire laboro. Illud, si quid mentis habes, tecum re-
 puta, quid futurum sit, si tam corrupto seculo, in tan-
 ta hominum improbitate atque licentia, ordinatio
 praelatorum committatur plebis arbitrio, præser-
 tim in tanta amplitudine sacerdotiorum atque opu-
 lentia. In prima ecclesia, fateor, multisque posttem-
 poribus, non solum clerum, nec plebem solam, sed
 totam ecclesiam elegisse episcopos, presentibus vi-
 cinis episcopis, qui pariter suffragabantur, & quo-
 rum sine dubio prærogatiua erat, sicut ex hac ipsa
 Cypriani epistola intelligitur. Quæ res tamen, cre-
 de mihi, non sine magnis necessariisque causis mu-
 tata & in hanc formam, qua hodie vimur, redacta
 fuit, quam a maioribus acceptam una cum reliqua
 disciplina, non abjicere continuo, sed donec melio-
 ra dominus suggesserit (secundum Pauli senten-
 tiam) retinere debemus. Hac igitur forma obser-
 uata qui electi sunt Buccere, & iam pridem vocati
 ad

Pag. 160
 ite 213.

ECCLESIAE.

ad ministerium, tu nulla habita criminum vel indignitatis cognitione, nulla via ac regula disciplina observata, non tantum deijciendos loco & gradu, sed etiam extra communionem habendos esse censet. Quæ est hæc barbaria? Cyprianum tu testem huius nimis popularis sententiæ facere audes? Perspice epistolam illam diligenter, & vide quid sentiat, quam causam agat, quos nominet, de quibus sacerdotibus, & de quo genere prælatorum loquatur. Laudat eos, qui reiectis duobus hæresiarchis, alios in locum eorum ordinaverant, negans cum talibus communicari oportere. Nominat Basilidem & Martialem, desertores Christianæ religionis, quorum blasphemiam & impietatem in eadem epistola commemorat. Cum prophanis & sacrilegis sacerdotibus vetat communicandum esse, quorum etiam sacrificia adhibito prophætæ testimonio damnat. Recognosce enim verba ipsius mecum, & attende quid dicat. Prolato enim prophætæ testimonio, addit, Docens & ostendens omnes omnino ad peccatum constringi, qui fuerint prophani & iniusti sacerdotis sacrificio contaminati. Et paulo post, Propter quod plebs, inquit, obsequens præceptis dominicis & deum metuens, a peccatore præposito separare se debet, nec se ad sacrilegi sacerdotis sacrificia miscere, cū ipsa

Reditur
ad Cyprianū,
& sententia eius
a proposito
res movet.

Epist. 4.

Hh ma

DE AVTHORITATE

maxime habeat potestatem, vel eligendi dignos sacerdotibus, vel indignos recusandi. Vides de quibus sacerdotibus loquatur? quodque genus in hanc causam conveniat? nempe haeretici & blasphemii, qui abnegauerant CHRISTVM, seque idololatricae libellis professos addixerant, quales erant Basilides & Martialis. Quid enim aliud haec verba sonant? prophani & iniusti sacerdotis, item sacrilegi. Eos enim, qui extra ecclesiam sacerdotio fungebantur, ipse non habebat pro sacerdotibus, usque adeo, ut etiam baptizatos ab eisdem rebaptizandos esse censeret, priusquam in ecclesiam reciperentur. Hos igitur veris & aptis nominibus prophetanos & iniustos, hoc est, non veros, & sacrilegos appellat. Alioqui si illos quantumvis malos, qui in ecclesia manebant, intelligeret, horumque sacrificia quasi contagiosa communicantibus, panemque luctus esse diceret, frustra & inconstanter alio in loco moneret, omnium sacerdotum paria esse sacrificia, neque meliora a melioribus aut a peioribus fieri deteriora, Verborum, inquit, solennitas, & sacri inuocatio nominis, & signa apostolicis institutionibus sacerdotum mysterijs attributa, visibile celebrant sacramentum, rem vero ipsam spiritus sanctus format & efficit, & consecrationibus visibilibus inuisibiliter manum totius bonitatis auctor

Cyp. in
sermo-
ne de ba-
ptism.
Christi,
& mani-
festi, tri-

ap-

apponit, & plenitudinem gratiæ vnctionis diuinæ
 pinguedo sacificationibus officialibus infundit, et
 rem sacramenti consummat & perficit. Si in Petri
 vel Pauli nomine, inquit, baptismi gratia donaret,
 posset alius alio videri sublimior, & secundum mi-
 nistroꝝ merita hæc singularis gratia æstimari, vt
 melior esset baptismus eius, q̄ sanctior videret, &
 indignior esset, q̄ ab eo acciperet, quē non amplior
 cōmendatio æstimaret. Hæc & in aliis sacramenta
 transferret iniuria, vt nō in eis vnitas, sed diuersi-
 tas haberetur, si censerentur a melioribus fieri me-
 liora, & minus haberet vtilitatis & ponderis, quæ
 fierent ab indignis. Sic eucharistia vna alia meli-
 or, & baptismus pro ministerio vel melior, vel de-
 terior crederetur. Absit hoca fide catholica, absit
 a religione Christiana tantæ corruptionis fermen-
 tum. Vna nobis fides, vnus dominus, vnum bap-
 tisma, & quæ sequuntur. His v̄bis Cyprianus, Buc-
 cere, satis testatum relinquit, qd̄ sentiat de malorū sa-
 cerdotū sacrificijs: ex q̄ loco illud etiā apparet, quæ
 sententiā eius fuerit de cōmunionē, quā cōiunctam
 cū pphetæ testimonio citasti cōtra me. Oīa, si recte
 p̄spicis, ferūt in contrariā partē, auersaq; a me in te
 ip̄m recidunt: fitq; verū illud, qd̄ re ipsa iādudū cog-
 nitū est, nullā adhuc fere Cypriani sententiā abs te
 prolatam esse contra me, quam nō verissime in te

Hh ij cona

DE AVTHORITATE

conuerterim. Quam multa in hanc ipsam partem
 causæ ex Augustino contra te proferre possem,
 & ostendere, quanta is gravitate diluat, vel potius
 interpretetur, omnes huius loci scripturas, quas in
 eadem ipsa communicationis quæstione sicut tu
 hic contra me, ita Donatistæ (qui & ipsi secesse-
 rant ab ecclesia) contra catholicos ad defenden-
 dam impietatem suam proferebant. Lege obse-
 cro viri illius scripta, si non alia, saltem libri secun-
 di contra Parmenianum, quibus non hoc tantum
 in loco fides sententiæ meæ adstruitur, sed illis eti-
 am, quæ supra de omni ministerio sacerdotum a
 me disputata sunt, contraque opinionem tuam con-
 firmata, robur accommodatur: quæ sane tanta au-
 thoritate cõmunita sunt, ut nihil eis sine iniuria ve-
 ritatis contradici possit. Sed satis de communio-
 ne: in quam idcirco pluribus vobis digressus sum,
 ut responderem huic etiam loco disputationis tue,
 ac simul illud ostenderem, deserta perturbataque
 communione ecclesiastica, deseri ac violari vni-
 tatem, in qua vinculum compagesque corporis
 CHRISTI est: quæ cum sola veram indubitata-
 que ecclesiæ possessionem contineat, extra ean-
 dem nullis quamlibet certis proprijsque notis quæ-
 rendam esse. Vnum corpus & vnus spiritus su-
 mus, inquit Paulus. Et, Vnus dominus, vna fides,
 vnum.

Cõtinu-
 atur dis-

ECCLESIAE.

vnum baptisma, vnus deus. Deum igitur principi
 um vnitatis huius facimus, vnitatis, inquam, non
 numeri, sed vniuersitatis. Ab hoc porro per Chri
 stum in ecclesiam propagata est, cuius cum author
 & caput ipse sit CHRISTVS, ab eodem aposto
 lis primum, deinde successoribus eorūdem ita cō
 mendata est, vt nulla re magis ipse eandem quam
 mutua dilectione colendam esse praeceperit. Hoc
 praeceptum meum est, inquit, vt diligatis inuicem,
 sicut dilexi vos. Et, Hoc mando vobis, vt diligatis
 inuicem. Et paulo post, orans pro tota ecclesia, Pa
 ter sancte, inquit, serua eos in nomine tuo, quos de
 disti mihi, vt sint vnum, sicut & nos. Et mox, Non
 pro eis autem rogo tantum, sed pro eis etiam, qui
 credituri sunt per verbum eorum in me, vt omnes
 vnum sint, sicut tu pater in me & ego in te, vt & ipsi
 in nobis vnum sint. Ex quibus, multisque alijs lo
 cis intelligitur, nihil magis necessarium esse eccle
 siae ad salutem, quam vnitatem, nihil neque studi
 osius nobis commendatum esse a domino, neque
 per eundem a patre ccelesti saepius postulatum,
 quam vt iungeremur in vnum quasi corpus soci
 etatis euangelicae, pacemque in vnitatem eiusdem
 per spiritum sanctum, qui nunquam illam deserit,
 mutuis charitatis officijs perpetuo. coleremus.
 Quis igitur dubitat, quin omnia in ecclesia Chri

H h iij sti.

DE AVTHORITATE

sti, & in hac ipsa causa nostra, ad vnitatem reuo-
canda sint: qua proposita, non veram modo eccle-
siam, sed vsum etiam sacramentorum rectum, ve-
rumque ac purum verbum domini inuenire pos-
simus. Quæ cum ita sint, cur tu vnitatem hanc scin-
dis: cur ea statuis in doctrina tua, quibus receptis,
nullo modo tranquillitas, nedum vnitas in ecclesia
retineri possit: Omibus, etiam priuatis, summum
de religione iudicium tribuis. Quicquid statuerit
quisq; modo ex spiritu dei id faciat, ratum esse iu-
bes: quasi spiritum dei ecclesia non habeat, aut non
etiam certiozem habeat, quam priuati & idiotæ,
Hoc cum firmamentum sit totius assertionis tuæ,
quid adiungis? Nullam prærogatiuam iuris ac
potestatis, nullam præeminentem auctoritatem iu-
re esse in ecclesia, omnes episcopos pares, nullius in
alterum iuris quicquam, nihil potestatis esse. Om-
nibus datam a domino vnā eandemque po-
testatem, Accipite spiritum sanctum, inquis, quo-
rum dimiseritis peccata, & quæ sequuntur. Hoc om-
nibus dictum, eandemque omnibus potestatem
commissam esse: Tyrannidem vsurpari a summo
pontifice, qui se episcopum episcoporum, atq; ad-
eo vniuersalem episcopum faciat: Hunc titulum
reiectum fuisse a Gregorio pontifice, ab antecesso-
ribus eius recusatum pro impio ab eisdem atque
blas-

Sternit
via ad
primatū
Roma-
næ eccle-
siæ.
Pag. 199

Pag. 127
& 157.
& 172.

Pag. 12,

blasphemo in ecclesia habitū. Satis fortiter in Romanum pontificem Buccere. Sed quæro ex te (vt ad illud, quod postremum est, primo tibi respondeam) ecquis Romanus pontifex hoc titulo vnquam vsus sit? aut etiam ab alio se vniuersalem episcopum appellari sustinuerit? Paulus dei gratia, seruus seruorum dei. Hic tu vniuersalem episcopum accipis? Aut ego nihil didici vnquam, aut si hoc dicis, nimis impudenter calumniaris. ^{Gregorius} Gregorius (vt opinor) hoc titulo primum vsus est. Is ^{us prius} cōprobata superiorum pontificum modestia, vt tu scribis, reiecit titulum vniuersalis episcopi. At cur reiecit? Vt primatum adimeret Petri cathedræ? cui honorem hūc a domino delatum fuisse ipse in euāgelio legebat: cuius ipse auctoritatem primam contra ambitionem episcopi Constantinopolitani tuebatur: quam paci denique & vnitati ecclesiasticæ necessariā esse videbat. Huius tu cathedræ prerogatiuam tam modestum vigilantēq; pastorem cū vnus xbi iactura p̄icere voluisse putas? in qua aream religionis stare contra hæreticos, petrā fidei cōtra seditionū pcellas, sicut maiores eius expti fuerāt, ita ipse sine dubio sapiētissime iudicabat? Nō erat hæc causa Buccere, nō erat cur talis tātuscq; vir vniuersalis ep̄i nomē respueret, sed cū pleriq; hūc titulū sedi apostolicę vltro deferret, Cōstantinopolita-

DE AVTHORITATE

Iohannes
 episcopus
 Cō-
 stantino-
 polita-
 nus, qui
 se vni-
 uersalē
 patriar-
 chā crea-
 uerat.
 Vide
 Platina
 in Gre-
 gor. 1.

Iohannes autem episcopus inflatus vrbis, cui prae-
 rat, fortuna, eundem sibi deberi contenderet, vir
 modestissimus quanuis iure suo vti posset, tamē vi-
 debat non sine inuidia per contentionem obtineri
 posse id, quod vanæ ambitionis labe contactum,
 nec conueniret summi sacerdotis animo, nec si re-
 mitteretur, tamen quicquam aut dignitatis apo-
 stolicæ successioni, aut curæ sibi ac vigilantiae er-
 ga vniuersam ecclesiam detracturum esse vide-
 batur. Itaq; episcopo Alexandrino scribens, a quo
 beati Athanasij exemplo hoc titulo honoratus fu-
 erat, negat se agnoscere, quod alijs etiam episco-
 pis pro portione debeatur, se moribus quam ver-
 bis prosperari malle, ecclesiae vniuersalis vigorem,
 suum honorem esse. Tunc ego honoratus sum,
 inquit, cum singulis quibusque fratribus meis ho-
 nor debitus non negatur. Quid sibi volunt hæc
 verba Buccere? se moribus quam verbis beatum
 esse malle, Totius ecclesiae prosperitatem suum ho-
 norem esse. Quid vniuersa ecclesia ad Gregorium
 magis, quam ad cæteros episcopos? cur sua inter-
 esse putat, si cæteris quibusque episcopis honor
 suus reddatur? Vtrum nugari ineptumque esse
 tantum virum putas? præsertim de re tali ad epis-
 scopum scribentem? an existimare potius, suæ cu-
 ræ commissam vniuersam ecclesiam, cæterorumq;
 episc-

episcoporum dignitatem sibi tuendam esse? Nihiligitur facit hic locus contra me ex epistola Gregorii (qui etiam in decreta canonica relatus est) Dist. 99. nec quicquam detrahit authoritati Romani pontificis, qui Petro principi, deinde longo intervallo Gregorio successit, sed cum de solo titulo loquatur, rem ipsam, hoc est, primariam curam vniuersae ecclesiae debitam non obscuro intellectu contrate confirmare videtur. Sed Cyprianum mihi opponis, video, in cuius authoritate magnum praesidium habere te confidis. Itaque non vno in loco, nec simpliciter proponis illius sententias, sed instas etiam mihi, & quasi ad exprimendam confessionem vrbes. Adiungis eodem diui Hieronymi sententiam, cuius in epistola ad Euagrium haec verba legantur, Nec altera Romanae vrbs ecclesia, altera totius orbis existimanda est. Si authoritas quaeritur, orbis maior est vrbe. Vbicunque fuerit episcopus, siue Romae, siue Engubij, siue Constantinopoli, siue Rhegij, siue Alexandriae, siue Tanis, eiusdem meriti, eiusdem est sacerdotij. Potentia diuitiarum & paupertatis humilitas, vel sublimiorem vel inferiorem episcopum non facit. Ceterum omnes apostolorum successores sunt. Haec miror Buccere cur opponas mihi, qui paulo ante & in epistola mea totius orbis & vrbs
 li vnam

DE AVTHORITATE

Locus vnam indiuiduamque ecclesiam feci, qui negauit
Hieros andē nisi ab hereticis vel schismaticis diuidi posse.
nymi Authoritatem quoq; totius orbis quā vrbis ma-
male ob iorem esse decreui. Dixi enim & dico, authoritati
lectus. conciliorum generalium Romanum pontificem
subiectum esse oportere, id quod in duobus conci-
lijs, Constantiensi & Basiliensi, non decretum mo-
do, sed etiam re ipsa declaratum fuit. Pares esse cla-
uium potestate omnes episcopos quis negat? Ve-
rum vsum potestatis gradibus distinxit ecclesia, &
ad vniuersæ gubernationis vtilitatem accommo-
dauit. Itaq; successores apostolorum sunt episco-
pi omnes, eiusdem meriti episcopalis ac dignitatis,
omnemq; sacerdotij potestatem exercent in eccle-
sijs suis, quanuis non pariter in omnibus causis.
Sed tamen dominus Petro ter dixit, Pasce oues
meas, commendans ei ecclesiam præ cæteris, vt o-
mnes quidem vnam atq; indiuisam, sed singuli su-
am portionem administrarent, omnibus autem
vnus præesset, qui quanuis & ipse suam tuere-
tur, curam tamen interim gereret vniuersitatis.
Hic igitur & Romanus episcopus est, & curator
summus totius ecclesiæ, in omnes pariter episco-
pos potestatem habens, quantam ei regula tribu-
it, non ad exercendum imperium in collegas, sed
ad cōseruationem disciplinæ, & ad vitandas schis-
matum

matum occasiones. Sed redeo ad Cyprianū. Quid ille tandem contra me habet? quo speres te omnem omnium episcoporum auctoritatem ita æquare posse, ut nulla prærogatiua iurisdictionis, nullum discrimen exercendę potestatis relinquatur? Citas locum ex tractatu de simplicitate prælatorum, ubi ita scriptum sit, Nemo fraternitatem mendacio fallat, nemo fidei charitatem perfida prauaricatione corrumpat. Episcopatus vnus est, cuius a singulis in solidum pars tenetur. Ecclesia vna, quæ in multitudinem latius incremento fecunditatis extenditur, quomodo solis multi radij, sed lumē vnum, & rami arboris multi, sed robur vnum tenaci radice fundatum. Et paulo post ex eodem Cypriano, Hoc erant vtique cæteri apostoli, quod fuit Petrus, pari consortio præditi & honoris & potestatis, sed exordium ab vnitatem proficiscitur. Quid obsecro hæc faciunt contra me? Ego nego omnium episcoporum potestatem parē esse, quantum ad vsum clauium, & ad iurisdictionē, quę disciplinæ coniuncta est, pertinet; Cyprianus loquitur de vnitatem episcopatus, quem quantumvis numero multi gerant, ordine tamen ac genere dignitatis par sit in omnibus, idque exemplis declarat. Sed illud te fallit, vnde, quod dicit vnum esse, cuius a singulis pars in solidum teneatur. Itaque alio in loco hæc verba res

Episcopalis officij potestas, iurisdictionis distinctio, par. Episcopatus vnus, episcoporum multi, quorum singuli

Li ij petens

DE AVTHORITATE

eadē di- petens quæris a me, Dic, quid est in solidum? Dic,
gnitate quid sint singuli? & infers, Nisi quod singuli epis-
præditi, copi, quisque pro portione suæ plebis, tota sacer-
Pag. 170 dotij potestate & administratione fungi debeant,
toto scilicet episcopatu? Quid vrges? Respondi
modo. Dixi quēque episcopum toto sacerdotio
Discipli fungi in ecclesia sua, docendo, baptizando, ligando,
na facit do, soluendo, offerendo, sed ita, vt seruiatur inte-
discris rim disciplinæ, quæ ad pacem & vnitatem conser-
men in- uandam necessaria est omnibus, quæ nihil detra-
ter epis hit munerī episcopali, sed officio eius legem statu-
scopos, ens, functionem potestatis ad vniuersorum vultu-
vt alius tatem moderatur. Nisi vero qui non dirimit lites
alio ma coepiscoporum, aut non occurrit vitijs doctrinæ
ior ha- in aliena ecclesia, aut non consecrat illicitum matri-
beatur, monium in sua, nec parricidam statim absoluit,
sed relegat ista ad seuerioris iudicij potestatem, is
parcius vti censebitur episcopali officio & minus
collatum sibi per impositionem manuum, quam
metropolitano, quam patriarchæ, quam summo
denique pontifici queretur? quorum authoritati
dum parere illum iubet ecclesia, illud significat, dis-
ciplinæ rationem habendam esse, sine qua nec sta-
re episcoporum ordinem, nec vllam, vel doctri-
nam in ecclesia, vel religionem salubrem esse posse.
Scriptum est enim, Et dabo vobis pastores secun-
dum

dum cor meum, qui pascunt vos pascentes cum disciplina. Et, Cōtinetē disciplinam, ne forte irascatur dominus, & pereatis a via recta. Quibus verbis spiritus sanctus, Buccere, coniungit disciplinam cum doctrina, eandemque servari iubet ab omnibus, ne quavis doctissimi, declinantes tamen a via recta, pereamus. Huic tu servire episcopos, huius legibus atque institutis obedire indignum existimas? Cur igitur ipse fateris hos ordines utiles esse in ecclesia? cur metropolitanum ab episcopo, patriarcham a metropolitano distinguis? Verum par est horum autoritas: an alius alium gradum aliquo antecedit? Ita enim scribis, Siue igitur metropolitani episcopi sint, siue quibus postea amplior, & plurium ecclesiarum cura commissa est, patriarchæ, hi tamen iure CHRISTI, iure ecclesiarum potestatem in alias ecclesias, quam quibus ipsi præfecti episcopi sunt, hanc solam habent, ut curent, quo episcopi cuiusque dioceseos rite eligantur & ordinent, ut suum munus episcopi probe administrent, ut cuique suus clerus & sua plebs in his, quæ dñi sunt, pie obsequant. Hæc & metropolitani singuli & patriarchæ procurare debent tum admonitionibus & per nuncios & per literas, tum inspectionibus & synodis. Per se aut in nulla ecclesia ius habent ea faciendi, quæ sunt episcopi, nec cuius
li in quam

Buccere
rus fatet
patriarchas &
metropolitanos
habere
in alios
episcopos.
Pag. 118

DE AVTHORITATE

quam episcopo suam potestatem aut functionem, quandiu is ea rite fungitur, intercipere vel imminuere possunt. Vides quantam his verbis potestatem concedas, non dico summo pontifici, sed metropolitanis & patriarchis, q̄ infra illum sunt, illiusque authoritati religiose parent. Tantam certe, quantam ego ne postulare quidem abs te ausus fuisssem. Perspice enim singula & expende, quæ tu illis tribuis, quantum valeant, quantumq̄ iuris constituent in cæteros episcopos. Præsunt electioni eorum et ordinationi. Hoc tu parum esse putas, ratam habere electionem episcopi, vel irritam facere, id quod postea propter contentiones partium necessitas ipsa ad grauius consilium, vniusc̄q̄ summi authoritatem transtulit, a quo confirmantur hodie electi, si digni iudicantur, et si nihil vitij interuenit, libera nihilo minus eligendi potestate his, ad quos pertinet, reservata. Deinde, visitant inferiores, aut agunt per literas ac nuncios. Quid hoc est? cognoscunt & iudicant de officio ac diligentia cuiusque episcopi, quomodo administret munus suum, & qualem omnino in episcopatu se gerat. Sed & clerum cum populo dicto illi audiientem faciunt. Quis magistratus in libera ciuitate maiorem potestatem habet in ciues suos? Inquirere in officium sacerdotis, de studijs & factis,

de

Patriarchæ & metropolitanorum potestas expeditur.

de vigilantia & negligentia eiusdem statuere, co-
 ercere non clerum modo, sed etiam plebem: obse-
 cro te vt expendas, cuiusmodi sint ista, & quam
 vim habeant. Negas tamen interim praesidem &
 cognitorem istum quicquam iuris habere in eccle-
 sia inferioris episcopi, nihil de potestate & functi-
 ne eiusdē intercipe vel minuere posse. Nec mihi sa-
 ne magistratus huius oppidi quicq̃ aut iuris eripe,
 aut impedire, quo minus id vel publice vel priua-
 tim, qd officij mei est, faciam, potest. Sed percōmo-
 de illud adiecasti, quādiu is potestate sua rite fungi-
 tur. Ergo si non fungitur, coerceri, vel etiam de-
 poni (si videtur metropolitano) potest. Quid es
 nim aliud dicas? nisi vt fatearis secundum hanc
 tuam ipsius praescriptionem hæc ita fieri oportere.
 Tua ipsius igitur confessione conuinceris,
 potestatem ecclesiasticam non apud omnes epis-
 copos parem fuisse quondam, nec hodie esse debe-
 re, neque expedire ecclesiae, sed neque gubernatio-
 nem eiusdem alia ratione vel melius constitui, vel
 disciplinam salubrius ordinari aut posse nunc,
 aut quondam potuisse: quam vt sub vno ordinis
 hierarchici capite diuersis potestatis gradibus di-
 spōitis vniuersitas fidelium administraretur. Sed ne-
 gas vniū imperium committendum esse: præ-
 sertim impio atq; tyranno, quales ecclesia multos
 per-

DE AVTHORITATE

pertulerit. Tyrannos esse pontifices sæpe audit ex vobis: sed ita, quemadmodum cōuitia ab inimicis iactari solēt. Impios autē veritatisq; hostes esse, nō dum pbatum est abs te, id qd supra etiam flagitavi, vt fieret. Nunc autē non arbitror crimina ista tā certa esse, vt ad solam maleuolorū obtrectationem valere debeāt, cū decretis etiam canonicis cautum sit, ne temere admittatur accusatio episcopi, neue testimonijs nisi certo numero p̄finitis quisq; condemnē. Quod si incerta sunt, quæ obijcis, stādum erit tuæ ipsius sentētiæ, q̄ cēses malos etiam episcopos ferēdos esse, q̄ diu verbis sese aut factis suis nō prodant a Christo alienos esse. Sin vero proditos iam, vitæ & doctrina Antichristos esse (ita enim appellare soles) contendis, audio qdem accusatiōem tuam, sed rem nondū video. Ambitio fortasse quorundā vel avaritia nota esse potuit: alienatio a Christo, nisi probe certioribus testimonijs, quā tu adhuc posuisti in scriptis tuis, credi ab vllō pio Christianoq; hoīe nec potest nec debet. Sed videamus tñ quid senserit, non solum de Petri successoribus, sed etiam de cathedra ipsius antiquitas. Certe Hieronymus, quem tu paulo ante citasti cōtra me, quasi oēs episcopos & cathedras pares faciat, cōturbatus fraude Arianae malitiæ, cuius fermentū in quibusdam quasi catholicis adhuc residere animaduert

Pag. 135

ECCLESIAE.

cebat, petens consilium a Damaso Ro. pontifice, Hieron.
 quam ad illū epistolam, qbusq; verbis scribat, mi- in epist.
 nime ignoras. Ideo mihi cathedrā Petri, inqt, & fi- ad Da-
 dem apostolico ore laudatā censui consulendā. Et masum,
 paulo post, Quanq; igit me tui terreat magnitudo, quæ ins-
 inuitat tñ humanitas. A sacerdote victimam salu- cipit,
 tis, a pastore præsidium ouis flagito. faceſſat inui- Quoniā
 dia, Romani culminis cedat ambitio, cū successore vetusto.
 piscatoris & discipulo crucis loquor. Ego nullum
 primū nisi Christū sequens, beatitudini tuæ, id est,
 cathedræ Petri cōmunionē conſocior, super illam
 Petram edificatā ecclesiā scio. Quicunq; extra hāc
 domum agnū comederit, pphanus est. Si q; in ar-
 ca Noe nō fuerit, pibit regnante diluuio. Quid Buc-
 cere? Supra citabas ex hoc ipſo Hieronymo, Si au-
 thoritas quærenda est, orbis maior est vrbe. Cur
 igit ipſe tot cathedris in Syria, in Ægypto, in Asia,
 in Græcia relictis, ad vnus Petri cathedrā se cōuer-
 tit? cur ab hac cibū catholicū, præsidiū orthodox-
 um, potius q̄ ab alijs vicinioribus petit? Nullū pri-
 mum nisi Christū ſeqtur, & recte. Sed huic Petri
 cathedrā pxime adiungit. Hanc sup petram illam
 euangelicā edificatā eſſe, in hac vniuerſæ ecclesiæ
 fidē agnoſcit, q̄ extra hanc ſit, negat eū agnum paſ-
 chalem in eadē domo cū Christo cōedere, negat in
 arca illa ſalutis orbis terrarū cum patriarcha No e-
 ſſe. Quid hic videt tibi? nulla re Hieronymus an-

Kk tepo

DE AVTHORITATE

reposit Petri cathedram, atque adeo Petri successores, ceteris episcopis: nullum gradum auctoritatis, nullam prerogativam ei tribuit: Episcopos pares fecit, fateor, hoc est, omnium episcoporum ordinem unum atque æqualem: nullius sacerdotium maius, nullius consecrationem augustiorem esse iudicavit. Non confudit tamen disciplinæ ordinem, nec rationem conservandæ unitatis de ecclesia sustulit, sed auctoritatem conferens, distinxit orbem ab vrbe, orbis maiorem, vrbs minorem esse censuit, & tamen orbem hoc in loco (vt vides) pene intra vrbs ipsius fines inclusit. Quid de TERTULLIANO, de Irenæo loquar? quos tu pariter testes facere conaris contra me: quantam illam auctoritatem, quantam prerogativam Romanæ sedis tribuunt? Fœlix ecclesia, inquit TERTULLIANUS, cui totam doctrinam apostoli cum sanguine suo profuderunt: vbi Petrus passioni dominicæ adæquatur, vbi Paulus Ioannis exitu coronatur, vbi apostolus Ioannes posteaquam in oleum igneum demersus nihil passus est, in infulam relegatur. Irenæus ecclesiam a duobus apostolis Romæ fundatam & constitutam prædicans, fidem eiusdem quasi per manus traditam hæreticis

Tertul.
de præ-
scrip. ad
uersus
hæret.

reticis opponere non dubitat. Quid CYPRI-
 ANVS? nonne ad Cornelium eiusdem urbis
 papam sanctissimum scribens, ita inuehitur in e-
 os, qui ad confirmandum pseudepiscopum suum
 Romam nauigauerant? Post ista adhuc, inquit, Cypria.
 pseudepiscopo sibi ab hæreticis constituto, nauis ^{epist. 3.}
 gare audent, & ad Petri cathedram atque ecclesi-
 am principalem, unde vnitas sacerdotalis exor-
 ta est, a schismaticis & prophanis literas ferre,
 nec cogitare eos esse Romanos, quorum fides A-
 postolo predicante laudata est, ad quos perfidia ha-
 bere non possit accessum. Sed tu hunc locum,
 cum dissimulare non possis, ipse citas in libro tuo,
 non propter commendationem Romanæ cathe-
 dræ, quam inuitus legis, sed propter verba, quæ
 sequuntur, quibus CYPRIANVS iniquum
 esse putabat, causas episcoporum audiri extra
 prouinciam, sed decreto standum esse, quod (vt ap-
 paret) ea de re episcopi Aphricani prouinciali sy-
 nodo fecerant. Nam cum statutum sit ab omni-
 bus nobis, inquit, & æquum sit pariter & iustum, vt
 vniuscuiusq; causa illic audiatur, vbi est crimē ad-
 missum, & singulis pastoribus portio gregis sit as-
 scripta, quam regat vnusq; & gubernet, rationem
 sui actus domino redditurus: oportet vtique eos, quibus
 præsumus, non circumcursare, nec episcoporum

Kk ij cona

DE AVTHORITATE

concordiam coherentem, sua subdola & fallaci te
meritate collidere, sed agere illic causam suā, ubi &
accusatores habere, & testes sui criminis possint.
In hoc tu loco Buccere velut palmariū reperisse te
putas. Sed primū illud ex te quæro, utrū quæ scrip-
psit in hac omni epistola Cyprianus, ex animi sen-
tentia scripsisse illū existimes? an adulari voluisse
Cornelio, quē fratrem & collegam & sanctissimum
papā sepe appellat? Egdem minime arbitror: neq;
tu tam male sentis de sanctissimo martyre, ut illud
ne suspicari qdem velis. Quod si ita est, vide utrū
porro malis? inconstantiaē damnare tm̄ virū, cuius
tu auctoritate (vbicunq; id tibi causa largit) cōtra
me uti studes? an ex illius sentētia fateri, aliam esse
in episcopis clauū, quam vocant, aliam iurisdic-
tio- nis potestatem. Eteim cum vno eodēq; in loco prin-
cipem faciat Petri cathedram, ex qua sacerdotalis
vnitas exorta in vniuersum orbē diffusa sit, mox
q; eidem ius deroget cognoscēdi de puocationi-
bus extra puincialium causarū, qd aliud quæso o-
stendit? quam se principatum quidem cathedræ,
hoc est, doctrinæ apostolicæ Cornelio tribuere, ius
aut cognoscendi de causis externorū episcoporum
metropolitanis ac synodis puincialibus relinque-
re? Ergo primā certe cathedræ auctoritatē tribuit
Romanæ ecclesiæ, ius cognoscendi de causis exter-
nis adimit. Nolo hic dicere, quam vim habeat hæc
ipsa

Colligi-
tur ex
Cypria-
no, aliā
clauū
potesta-
tem esse,
quæ o-
mniū sa-
cerdotū
est com-
munis,
aliā iu-
risdicti-
onis, q̄
certis in
ecclesia,
& in his
vni sum-
mo attri-
buitur,

ipsa sententia. illud dico, me non tam quærere iurisdictionē summā in hac causa, quam verā de scripturis deq; tota religiōe iudicandi auctoritatem, a qua cum potestas iudicandarū causarū separata esse nō debeat, ac ne possit quidem cōmode, si quidem vnitas ecclesiæ cōtra schismata retinēda sit: non video, quō qui tribuit excellentē doctrinæ auctoritatem vni ecclesiæ, potestātē iurisdictionis parē eidem cōcedere non possit. Quāq; si iurisdictionis etiam causa agenda sit, vide obsecro quantū sententiæ Cypriani, quantū synodo p̄uinciali, quantū Aphricanis concilijs, quorū tu auctoritatē huic statim loco subijcis, tribuēdum sit, præsertim vbi de iurisdictione agit, quæ temporibus & potest mutari, & solet, citra auctoritatis ecclesiasticæ, quæ clauī propria est, detrimētum. Illud etiam vide, vtrū plus illis tēporibus valere oportuerit, qd in Aphricana synodo a centum & quinquaginta episcopis de p̄uocatione cōtra Coelestini, Zozyimi, & Bonifacij voluntatē, contraq; apostolicæ sedis prærogatiuā decretum fuit: an illud potius, qd breui post Nicænam synodū in Sardicensi cōcilio a trecentis patribus eadē de re statutum fuerat, nēpe, vt liceret a p̄uincialibus synodis, si q̄s inique aduersum se iudicatū existimaret, ad Romanum pontificem p̄uocare. In q̄ sane si vtriusq; cōcilij auctoritatem ponderaueris, negari nō potest, quin oportuerit maiore

Pag. 128
& 176.

Kk iij ris

DE AVTHORITATE

ris antiquiorisq; concilij, nempe Sardicensis, decretum anteferri. Sed ad Cyprianum redeo. Huius te authoritatem Buccere plurimi facere ex scriptis tuis apparet. Quid si igitur ostendo tibi ex eadem Cypriani epistola, cuius tu locum supra de æqualitate episcoporum contra me citasti, illum nō constituisse modo, sed etiam necessariā duxisse vnam primam ac summam cathedrā in ecclesia; ad quā in omni fluctuatione doctrinæ contra hæreticos, tanquam ad fontem caputq; ipsum fidei religiōisq; catholicæ conuertamur? Vtri censes hac de re credendum esse; tibi oppugnāti Petri cathedram, & arma a Cypriano iniusta mutuanti; an mihi, videnti eisdem armis contra te, proq; eadem cathedra sententiam Cypriani certam alleganti; Is igit in tractatu de simplicitate prælatorum monens episcopos, vt ita sint simplices, ne fallantur ab hæreticis, neue se fraudibus illorum circumueniendos præbeant, causamq; periculi ostendit ita scribens, Hoc eo fit, inquit, fratres dilectissimi, dum ad originem veritatis non reditur, nec caput quæritur; neq; magistri cœlestis doctrina seruatur. Hoc probat deinceps ex scripturis, Probatio est ad fidem facilis, inquit, compendio veritatis. Loquitur dominus ad Petrum, Ego tibi dico, quia tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo ecclesiam meam, & portæ inferorum non vincent eam. Tibi dabo

ECCLESIAE.

bo clauēs regni cœlorum, & quæ ligaueris super
 terram, erunt ligata & in cœlis. Et eidem post re-
 surrectionem dicit, pascue oues meas. Et quanuis
 apostolis omnibus post resurrectionem suam pa-
 rem potestatem tribuit, & dicit, Sicut misit me pa-
 ter, & ego mitto vos. Accipite spiritum sanctum,
 Si cui remiseritis peccata, remittentur ei, si cui te-
 nueritis, tenebuntur, tamen ut vnitatem manifesta-
 ret, vnitatis eiusdem originem ab vno incipien-
 tem sua autoritate disposuit. Hoc erant utiq; &
 ceteri apostoli, quod fuit Petrus, pari consortio
 præditi & honoris & potestatis, sed exordium ab
 vnitatem proficiscitur, ut ecclesia vna monstretur.
 Quid Buccere? an ex omnibus locis, quos citasti
 ex Cypriano in hac causa, quisquam clarior, eui-
 dentior, illustrior in te recidit? Hanc causam esse
 ait, cur simplices decipiatur ab hæreticis, quia fon-
 tem doctrinæ relinquant, nec ad caput reuertantur.
 Quod nā caput? Ad Petri cathedrā, inquit, quam
 dominus in Petro tanquam vnitatis principio con-
 stituerit, quam ipse matrīcē alio in loco totiusq; ec-
 clesiæ catholicæ radicem appellare non dubitauit.
 Etenim oībus ligandi & soluendi potestatem tradi Epīsc.
 tam esse ait, sed Petro in primis, cui etiam oues pas-
 cendas dñs singulari præcepto cōmiserit. Ab hoc
 igitur vnitatis principium esse in ecclesia catholi-
 ca, hinc totius fidei doctrinam incorruptam ma-
 nare,

DE AVTHORITATE

nare, hinc vnam diffundi per orbis latitudinē, nec minus vnā interim indiuisamq; manere. Hanc amplectēdam esse oībus, quicunq; salui esse velint, hanc retinēdam in periculis nouorū dogmatum, ad hanc perpetuo tanq̃ ad caput fontemq; ipsum recurrendum. Hoc eo fit, inquit, fratres dilectissimi, quasi dicat, hæc causa est, cur fallant multi ab hæreticis, cur nouis opiniōibus decipiant, quia caput doctrinæ nō quærunt, nec repetūt primam originē. Itaq; celestis magistri præceptis excidunt, amittunt viam veritatis, & inexplicabilibus erroribus inuoluunt. Idem monet & inculcat Tertullianus, Apostolicas cathedras requirēdas esse: harū doctrinā traditionemq; amplectendā cōtra hereticos: minime cum eis dē ex scripturis decertandū. Etenim ius nullū allegandi scripturas cōpetere hæreticis, nullā possessionem, nullam cōmunionem reliquam esse, oīa pariter illos cū ecclesia iura q̃q; eiusdem pdidisse. His tantis Buccere & tā clavis authoritatibus, quid habes, qd opponas? Nihil moueris Cypriani sententia: nihil Tertulliani: nihil ṽitate ipsa: quæ regi ac dissimulari, quæ vinci deniq; non potest. Vides ne cōstitui vnum principiū vnitatis catholicæ, vnā principē cathedrā in ecclesia: ad quam nos tuto referamus in dissensione doctrinæ: cuius sententia atq; autoritas cōtra hæreticos oībus, & maxime simplicibus, amplectenda sit. Hanc vnitatē tu stare diu,

ditu saluam fore speras, si multorum arbitrio de doctrina & par & summa committatur auctoritas: si par potestas gubernationis ecclesiasticae in multis primarijs sedibus constituatur? Nega, si potes, nihil mali hinc extitisse, nō solū nostris, sed etiā patrum tēporibus, dum neglecto vno capite diuersis in locis agitabant cōsilia: dum in Afrīca, Aegypto, Asia, Græcia, Thracia, episcoporū cœtus, non ab vno neq; sub vno perpetuo curatore, sed ab vniuscuiusq; puinciæ patriarcha vel metropolitano cogebant. Quæ alia causa orientalem diuisit ab occidentali ecclesia? quæ multarū synodorū decreta, quæ saluberrima, tñ irrita modo apud hos, modo apud illos fecit? Legantur acta cōciliorum, patēbit q̄ multa dissidia principum ecclesiarū, quam multas prurbationes nō modo excitarit, ista vel nimia religio episcoporū in tuenda æqualitate ecclesiastica, vel certe indigna ecclesiastico noīe ambitio, sed etiā aluerit. Arius, Manichæus, Donatus, steterunt tāto tēpore cōtra catholicos in ecclesia: tāta importunitate vexassent pios, successu plebem occupassent, si vnus primi nomen valuisset in ordine ecclesiastico: si vnus cathedræ dignitas potius, quam prophani principatus potestas sacrorū cōciliorum auctoritatē gubernasset. Laudas mihi Cōstantinum principē. At quid Constantio successorī eius facies? quid Iuliano? quid Valēti? qd multis alijs deinceps

L1 ceps

Pag. 209
nomi
nat Cō
stantinū

DE AVTHORITATE

& Theodofius. ceps tyrannis potius q̄ principibus, qui vel seduci
se passi sunt ab hæreticis, vel maiorem certe impe-
rij quam religionis curam habuerunt: Romanæ
autem cathedræ quis vnq̄ illufit hæreticus: quis il-
lius ecclesiæ fundamenta labefactauit: Alexandri-
am, Ephesum, Antiochiam expugnauit aliquando
hæreticorum furor. At Romanæ ecclesiæ incon-
cuffam fidem nulla vnq̄ violauit impietas, nullum
de ea spoliū hæreticorum superbia reportauit.
Quod si mentior Buccere, argue mendacium me-
um: sin vera est hæc oratio, quātam hanc laudem
esse putas in hoc negocio: quantam Romanæ ec-
clesiæ cōmendationem: Sed relinquamus vetera,
ad ppiora veniamus. Picardos (q̄st tu laudas) Vual-
denfes, Pauperes de Lugduno, Huffitas, & si q̄d ali-
ud genus deploratorū hoīm est, quam occasiōem
tuēdi erroris habuiffe apud maiores nostros: ec-
q̄d dogma fundamenti aliud statuiffe existimas:
quam oīm episcoporum authoritatem parem esse,
nullas cuiusq̄ partes priores, nullū primatum, nul-
lum ius esse in alios, sed oēs libera potestate episco-
pos ecclesiæ suæ rectores esse: Itaq̄ eadē doctri-
na iam pridem renouata, q̄s negare potest nō iam
correcta esse vitia ecclesiæ, quibus horū malorū cau-
sa attribuitur, q̄s maiora etiam excitata: dum pro
vna ecclesia non duas iam, sed quatuor in vna nati-
one numeramus, Euāgelicos, Sacramētarios, Ana-
bap-

Picar-
dos lau-
dat pag.
159.

ECCLESIAE.

baptistas, Catholicos: vt incertum iam pridem ha-
beat populus, qd sequatur in hac varietate, vel po-
tius quid fugiat. Huius tantæ perturbationis cau-
sam quisq̃ aliam fuisse putat, aut etiam hodie esse
in Germania? quam quod vni sacerdoti non ob-
temperatur, nec vnus (vt Cyprianus de singulis e-
piscopis loquit̃) ad tempus sacerdos, & ad tempus
iudex vice Christi cogitatur: qui ipse quidem etsi
non præest singulis ecclesijs, nec ius earum suis re-
ctoribus inuicit, tñ cum sæpe existant dissidia, quo-
rum progressionē & perturbari ecclesiam, & sepe
etiam scindi constat, quis indignetur eundem va-
num præesse omnibus, quemadmodum pluribus
singulos præesse videmus? per quem aut finian-
tur controuersia moribus & legibus ecclesiae, aut
si id fieri nequeat, cura eiusdem atque officio toti-
us vniuersitatis authoritas congregetur. Sed tu ne-
gas vni episcopo tantam, hoc est, vniuersalem cu-
ram, committendam esse, cuius titulum beatus Gre-
gorius repudiauerit. Deinde, vt fatearis vera esse,
quæ de vnitæ ecclesiastica a me haftenus dicta
sunt, tamen vestram quoque ecclesiam vnam in-
diuisamque esse contendis. Sed & principium v-
nitatis non ad Petrum neque ad successorum eius
cathedram, verum ad Christum potius referen-
dum esse censēs. Ad quæ semel ita respondeo tibi,
Gregorium non curam vniuersalem, sed titulum

Ll ij vni

DE AVTHORITATE

vniversalis episcopi reiecit. Neq; em̃ ignorabat
 Petro totius ecclesiæ curam cõmissam fuisse a dño
 (sicut tu ipse fateris) quã in successores q̃q; descen
 disse minime dubitabat. Itaq; titulũ repudiãuit nõ
 ambitiosum tm̃, sed etiam inuidiosum, potestãtẽ re
 tinuit, exercuitq; in pōtificatu, q̃diu in Petri cathe
 dra sedit. Quod negas fortasse vnitatis principiũ
 ad hãc ipsam cathedrã referendũ esse, sed ad Chri
 stum potius, rñdeo tibi, Christũ vnicũ authorem
 fuisse cõstituendæ ecclesiæ, de q̃ scriptũ est, Vnus
 dñs, vna fides, vnũ baptisma. Sed cum discedens a
 nobis hanc eandem vnitatẽ ppetuo manere veller
 in tãta multitudĩne, curã eiusdem mādauit vni, quẽ
 principem designarat multis argumētis, vt ipse q̃
 dem ppetuæ vnitatis author esset in coelis, Petrus
 aut, & quicunq; ei succederet, retinẽdæ eiusdẽ dux
 & princeps in terris haberet. Itaq; vnitatis cõstitu
 endæ principium Christus, retinẽdæ per eundem
 Christum Petrus statuit: id qđ sensit Cyprianus, to
 taq; antiquitas si nõ x̃bis (quanq̃ & x̃bis multi) cer
 te re ipsa cõfessa est. Quod vestram q̃q; ecclesiam
 vnã indiuiduãq; esse dicis, vide obsecro quantum
 intersit. Ego catholicam vnitatem quæro in hac o
 mni disputatiõe mea, quam etiam inuenisse me spe
 ro: tu vestrã vnitatẽ, cuius triginta hĩc annis prin
 cipium adhuc nullũ apparuit, opponendã mihi cẽ
 ses. Quæro em̃ ex te, qđnam principiũ habeas vnĩ
 tatis

Princi
 piũ vni
 tatis ec
 clesiasti
 cæ Chri
 stus pri
 mũ, de
 inde Pe
 trus.

tatis tuæ: Christum rñdebis. At Christus in terris
(neq; em̄ cœlestem, sed militantē ecclesiā, neq; spi De spiri
ritaliū modo, sed etiā corporalium rer; vnitatem taliū res
quero) Chrs, inquam, cui reliquit huius loci vices: rñ vnita
Hic Petro dicere formidas, nō ppter ipsum, cui o= te & cōs
pinor honorem hunc nō inuides, sed ppter succes muniōe
sors. Ergo oibus apostolis certe sicut ecclesiæ gu= Buccer.
bernatiōem, ita vnitatem q; reliquisse fateris. pag. 205
his porro in q; ppagata est. (Agnoscis argumen & 108.
tatiōem Buccere eandē, quam in epistola q; mea
posui, ad quā tu x̄bum adhuc nullū rñdisti) In q;
inquam, censēs vnitatem ecclesiæ ab apostolis ppa
gatam fuisse: Erant em̄ iam tum Nicolaitæ, q; A
pocalypsis Ioannis noīat, erat Symon ille magus,
Menander, Basilides, Cerinthus, q; secuti sunt He
bion, Valentinus, Martion & ceteri, q; oēs Ter
tullianus cōmemorat. In hos certe nemo dicit, ne
tu ipse qdem, cōtinuatam fuisse vnitatē, quā illi vīo
lauerant nouis doctrinis, & ab ecclesia secesserant.
Ergo in eos cōfiteris, q; manebant in successiōe apo
stolica, doctrināq; ab illis acceptam retinebāt. Hæ
reticos em̄ & nouatores semp exclusos a patribus,
nec cum eisdem vnq; cōmunicatum fuisse cōstat.
Ab his porro q; accepit: Nōne fateri cogeris, om
niū tempor; pgressione cōtinuatam fuisse in hāc
nostram ætatem, successione ppetua atq; integra
iā, vt cum apostolica Petri cathedra, iuxta pmissi

L1 iij onem

DE AVTHORITATE

onem domini, nunquam defecerit a recta fidei regula, ab hoc sumpto progressionis initio, vniuersa communio, quantacumque in terris patet, nusquam ab apostolica illa orthodoxaque linea deflectens, nusquam etiam intersistens, per omnium locorum, temporum, hominumque successiōem (id quod vere catholicum appellat) cursum tenuerit ad hoc usque tempus, donec ante quatuor & viginti annos, sicut a multis antea nouorum dogmatum authoribus, ita a vobis quique pari vel errore vel temeritate attēdari coepit. Hanc vnitatem Buccere cum vestra conferre audes? quæ noua, quæ acephala extra Lutherum est? quæ non cunctorum fidelium, ac ne vnius quidem nationis hominum est, sed paucissimorum, si cum cæteris conferas? quæ vix ultra limen progressa non mansit quidem vna, sed diuisa statim, in nouas intolerandasque sectas æque peruicaces abiit: quarum nulla est hodie, quin authorem suum nominet, non Christum, sed hominem quenpiam, nec grauem minus ac fide dignum, quam tui vel Lutherum vel alium quenque celebrant. Et tu vnitatis mentionem ullam hic facere audes? quæ nulla vnquam fuit, neque est hodie vera ac stabilis, ne inter vos ipsos quidem, qui euangelici nominis titulum cæteris præripuistis. Quanta enim fuit tibi ante aliquot annos cum Luthero ipso dissensio? quanta illi cum Carolostadio? quem primo socium & antesignanum nouæ

Nulla
neque doctrina
neque res

do

doctrinae habuit: postea proscriptum ex finibus longissime profligauit. Te autem Buccere quomodo tractarit in libellis suis, qui tunc legebantur ab omnibus, & meministi adhuc, arbitror, & sine dolore meminisse non potes. Nihil hic dicam, quantalibet in ecclesijs ipsis varietas, dum alij execrantur missam, alij partem eius retinent, Lutherus ipse adhuc omnem fere apparatus veteris caeremoniae approbare dicitur. Hic locum vnitati vllum esse putas? Si missa prophana est, si impia & blasphemata in CHRISTVM, quemadmodum Lutherus ipse & caeteri libellis æditis atrocissime illam accusant, cur vllum eius vestigium in ecclesijs vestris esse permittitis? Patres nonnulli quondam non receperunt lotionem pedum a Christo institutam in vsum ecclesiae, ne ad baptismum pertinere videretur, vt Augustinus tradit. Vos missam sacrilegij damnatam, alij aufertis ex oculis atque memoria hoim, alij tanq̃ salubrem adhuc nō partem modo eius aliquam, sed formā caeremoniāque eiusdem pene oēm retinetis. Hæccine est cōstantia cōformationis ecclesiasticæ? hanc cōsensionem catholicam, vnitatem corporis Christi cōstituere potestis? Sed mitto ista. Quæro, vnde initium cepit, & a quo progressa sit vestra ecclesia? Quod si nō Lutherum mihi, sed Christum nominas, quæro, an maiores nostri, an patres illorum, an rur-

sus

ligionis
vnitas ad
pud Lu
theras
nos.

Aug. in
epist. ad
lanuaris
um, de
ritibus
ecclesi.

DE AVTHORITATE

sus horum patres ac proavi usque ad apostolorum æta-
 tem, a quorum institutis nunquam recessisse illos cogna-
 tum est, utrum horum (inquam) omnium successio atque pos-
 teritas usque ad hanc nostram rursus ætatem, persi-
 terit in fide atque unitate catholica: an vero excide-
 rit aliquando, nec continentem seriem perpetui inuiolati-
 tenoris hucusque perduxerit. Quod si negas, ostende
 quæso, ubi, quando, per quos vel interruptio unitatis, vel in-
 clinatio facta sit. Quod si facere non potes, nec esse
 alia conuincitur nisi una sola indiuiduaque ecclesia,
 quam catholicam nominamus, quod hanc vestram a Chri-
 sto, pergressam esse dices: cum hanc solam esse vide-
 as, quæ perpetuo inuiolabilique tenore, nulla mutata
 interruptaue successione, quam proferre possis, a
 maioribus, a patribus, ab apostolis, ad nos usque per-
 ducta est. Quod cum ita sit, quod tandem pudore iacta-
 tis vestram communionem, quasi sola verbum domini, so-
 la verum rectumque usum sacramentorum teneat: nos-
 tram autem, quæ verissime his rebus (quas vos nullo
 iure usurpatis) constituta, ornata, instructaque est, tan-
 quam nonham adulteramque facitis: quod longe indignissi-
 mum est, non modo non sponsam Christi, sed An-
 tichristi meretricem appellare non erubescitis.
 Quasi vero aut intra unitatem catholicam adu-
 terari ecclesia vlllo modo, aut extra eandem con-
 stitui societas vlla queat sub CHRISTI nomine,
 in qua aut verbum dei salutiferum, aut vis vlla sa-
 cra-

sacramentorum fructuosa esse possit.

Sed satis de authoritate ecclesie, ac pene plus etiam quā satis, quem locum tñ idcirco pluribus verbis necessario tractavi, non solum vt cōfirmarem, quæ eadem de re in epistola mea ad te scripta sunt, sed etiam vt tua, multa variaq; vndiq; conquisita, refellerem. Etenim omnem rationem defensionis huius in tres partes distributam, in duobus capitibus constitui, verbi ac ministerij. Verbum inclusum scripturis neq; statuere omnia expresse, quæ ad vsum ecclesie necessaria sint, docui, neq; ea ipsa, quæ statuatur, aut satis plana esse omnibus, aut in eundem sensum intellectumq; apud omnes conuenire. Itaq; traditione multorū, & explanatione opus esse. In quibus cum iudicium atq; authoritatem ministro rum valere oporteat, sententiam quoq; eorūdem atq; doctrinam de omni religione recipiendam esse euici. Indignitatem abs te obiectā ita defendi, vt remouerim crimen impietatis a verbi ministerio, vitam moresq; corruptos multorū cum dolore improbarim. In quo tñ illud planum testatumq; feci, bonorum quidem sacerdotum ministeria optāda quærendaque esse in ecclesia: sed si minus contingant, malis necessario vtendum esse, quibus & vis sacramentorū eadem in ministerio, & doctrinæ veritas ad necessitatem ecclesie ex diuina misericordia

M m dia

DE AVTHORITATE

dia cœlitus præstentur. Summam igitur authoritatem constitui in vniuersa ecclesia, cui præsentia sacerdotes: his autem vnus omnibus ad vniuersalis curam contra schismata gerendam. Hanc authoritatem saluberrimam, cunctisque ad salutem aspirantibus necessario amplectendam esse duxi. Sed quia tu vendicare tibi ecclesiam, verisque possessoribus eandem extorquere conabar, illud potestremo loco ostendi, in nullis partibus illam, sed in veteri sede sua totam quærendam esse, in qua cum per catholicæ vnitatis successionem permanserit sub Petri cathedra in hanc vsque diem, nusquam nisi eodem in loco inueniri posse. Hæc omnia testimonijs scripturarum sanctorumque patrum authoritatibus a me confirmata sunt, depulsis interrim, quæ abs te in contrariam sententiam congesta erant, ita vt nullo contra me loco amplius oppugnationem tuam staturam esse confidam.

Exhortatio.

Quid restat igitur, nisi vt te commoneam atque exhorter pro fraterne dilectionis officio, quod non solum aduersarij inuicem, sed etiam inimici iuxta præceptum domini præstare debent, vt prauæ opinionis errore abiecto, conuertas te ad authoritatem ecclesiæ, quæ non nisi vna indiuisaque esse potest, nec plus vni tibi cum paucis, quam tot luminibus veteris ecclesiæ, tot millibus sanctissimis

ctissimorum sapientissimorumque hominum, tan-
 torum temporum perpetuo inuiolatoque consen-
 sui credere malis. Vides enim quam pernicio-
 so dissidio conflictetur Germania, quantum peri-
 culum ecclesiae iampridem ex his nouis doctri-
 nis comparatum sit. Ecquid speras te, etiam si
 perrexeris longius, ex his turbis consequi posses?
 Etenim si quaesisti nominis celebritatem, iampride-
 m toti orbi Christiano plus satis innotuisti. Si
 turbare ignauos, atque ocium languentis ecclesiae
 excitare voluisti, vicisti expectationem. Non so-
 lum enim exercuisti omni odio clericorum or-
 dinem, sed etiam ecclesiam vniuersam ad studi-
 um reformatae religionis compulisti. Quid est
 amplius in hac causa, quod sperare possis? Spe-
 ctas victoriam fortasse contra aduersarios. At
 illa quam longe adhuc posita sit, vides. Nescis
 Buccere, quam multos, quamque paratos ad-
 huc habeas in Germania, Gallia, Italia, Hispa-
 nia aduersarios, quantis fauoribus spectanti-
 um populorum, quanta potentia subnixos. Muli-
 ti se hostes sustulere contra PETRI cathe-
 dram. At illa semper inuicta perstitit, nec per-
 stitit tantum, sed etiam victrix perculit omnes.

Mm ij Ne

DE AVTHORITATE

Nemo de hac spolia retulit vlllo tempore hostis: nemo de apostolica sede violata gauisus est: nemo ex hoc bello inimicus vnq̃ triumphauit. Arius nō episcoporum modo plurium suffragio, sed orbis pene totius applausu superbus incedebat, cum plurimas in oriēte, plurimas in occidente ecclesias sub doctrinæ suæ iugum depressisset. At quē exitum habuit? quam foedum? quamq̃ hoste illo dignū? Damnatu trecentorum episcoporum iudicio, in exilium actus, cū postea fraude reuocatus nullum perfidiosæ impietatis finem faceret, in loco foedissimo visceribus foede effusis foedam animam reddidit. Neq̃ hoc tam atrox exemplum ad te pertinere volo, cuius omen deprecor potius, ne quenquam contingat, qui vnitati ecclesiasticæ adhuc reddi potest: sed illud potius ostēdo, funestos esse exitus obstinati erroris, præsertim si impietati malitia accesserit, sicut in Ario, q̃ se fidem Nicæni concilij amplecti peierauerat, quæ omnia mala certe in illo grauissima fuerunt, in alijs alia etsi leuiora sunt, cauēntamen securius, quam longa procrastinatiōe in periculum admittantur. Quanto me gaudio perfusum iri putas? si te aliquando audiero mutata mente ista reuertisse in sinū vnitatis ecclesiasticæ: quantos plausus, quantam iucunditatem plurimorum excitaueris? Nihil dubito, ac videor mihi videre etiam

etiam obuios amplexus maternæ pietatis, quibus
 te cum lachrymis gratulabundoq; animo receptu
 ra sit mater omnium nostra, quæ nos in Christo
 fratres genuit, ecclesia. Huius votū ac desiderium,
 huius expectatiōem, quæ tandem longissima Buc
 cere illi visa est, noli trahere longius, noli obsecro
 pati illam diutius afflictiari nostro dissidio, tuacq;
 culpa, quæ nulla tandem pœnitentia reparari pote
 rit, in moerore esse. Vides, quantum in te vno, aut
 certe ad summū, duobus tribusue collegis tuis po
 situm sit: quantum intersit trium animarum, quas
 tot millia secutura sunt: quarum conuersione (cre
 de mihi) redibit lux pristina ecclesiæ, farietur vni
 tas, cultusq; religionis in pristinum dignitatis gra
 dum cum vsura restituetur. O fœlicem diem illum
 Germaniæ, & veram lucis illius celebritatem, qua
 dissipata iamdiu membra ac pene perditæ ecclesiæ,
 in vnius corporis compagem ordinēq; pulcherri
 mum restituentur. Te fraterne moneo, atq; etiam
 tibi supplico Buccere, ne nos, ne teipsum fraudes
 tanti boni fœlicitate, neue committas, vt tibi ad sa
 lutem (quæ totius mundi possessione charior esse
 debet) nobis ad lætitiā gratulationemq; iucun
 dam, Germaniæ ad concordiam, toti deniq; eccle
 siæ ad pacis vnitatisq; coniunctionem odio atque
 obstinatione tua defuisse videaris.

M m iij Sed

DE AVTHORITATE

31 Sed hic finis esto. Habes, quæ mihi ad confutationem epistolæ meæ respondere visum est, non omnia quidem, quæ volui, sed quæ suppeditavit cum breuitas temporis in tam magno opere, tum ingenij mei vis atque facultas (quam perexiguam esse confiteor) ex tam lato theologicarum lectionum campo consequi potuit. Quod si vehementior tibi, aut etiam durior quibusdam in locis visus sum, quā fortasse expectaueras, memento quantis criminationibus & quam contumeliosis me in libro tuo proscideris, quorum minimam partem, (tamen illa quoque grauissima erant) cum adhuc Spiræ essem, cognoueram, occupatus alijs negociis, donec sum domum reuersus. Impietatis, blasphemiarum, sacrilegij, idololatriæ nomina, tu leuia familiariaque esse putas? omitto mendacij atque calumniæ in apertissimis rebus exprobrationem, aliaque multa, quæ singulari intemperantia atque inciuilitate in studia mea cauillatus es. Ad hæc quis vti possit oratione lenta supinacque in causa tam graui ac seria? cuius nulla pars est, quæ satis digna vociferatiōe tractari possit? Audio paratos esse, non vnum, sed plures, non tyrones, sed sanistas, qui pro te mihi respondeant. Te minime contempsi vnquam, neque hodie contemno. Quod si alius prodierit aduersum me, & digna protulerit, non solum

ECCLESIAE.

lum non irascar illi, sed etiam gratias agam, qui me vel erudierit scriptis suis, vel hoc saltem facere conatus sit. Sin rixas aut conuitia in rebus tantis tanque apertis quæsierit, efficiam, vt sentiat me minime cupidum quidem esse huiusmodi certaminum, sed in tempore tamen necessario, neq; ignaum contra aduersarium, neque imparatum contra litigatorem fore.

FINIS.

Errata sic corrige.

F. 2. facie 1. versu 13. lege, O sanctam ruditatē. Item F. 3. fac. 2. vers. 21. dele signum interrogationis. M. 1. fac. 2. vers. 19. offundere. M. 3. fac. 2. vers. vlti. vt tu dicere soles. X. 1. fa. 2. vers. 2. differuisti. Z. 1. fa. 2. ver. 2. contra te. Bb. 1. fa. 2. vers. 8. At diabolus. Ff. 3. fa. 1. ver. 19. prætermittatur. Ff. 4. fa. 1. vers. 5. inchoatam. Gg. 3. fa. 1. vers. vlt. Hanc autem domum. li. 4. fac. 1. vers. 6. functione. Kk. 2. fac. 2. ver. 10. extraprouincialium.